TUNTURILATU

N:o 1/1998

415/ /008 00094900000MMM
LAAKSO SIRKKA
STURENKATU 9A2
00510 HELSINKI 51
MMM

Uusi tunturikerho Njalla Tunturi-Lappiin

Tunturiladun kerhojen määrä kasvoi yhdellä kappaleella, kun viime pyhäinpäivänä oli Kittilään kokoontunut saman katon alle Palosaaren Raiski, Hettulan Timo, Toivosen Anne Jaspis, Alhorannan Markku ja Lamminjoen Kyösti. Perustava joukko ei siis ollut suuren suuri, mutta sitäkin päättäväisempi.

Yhteensattumusten takia perustavasta kokouksesta poisjääneet pääsivät mukaan, kun pidettiin jatkettu kokous paria viikkoa myöhemmin. Kerhon joukkoihin saatiin mukaan Esa ja Paula Lehtonen, Paula Naukkarinen, Raili Sirkka ja Marjukka Haanpää. Tässä jatketussa tilaisuudessa viimeistään kävi ilmi, että meitä susihenkisiä on useampia täällä vaeltelemassa vähän niin kuin kaltaistaan seuraa vailla.

Perustavan kokouksen jälkeen laadimme lehdistötiedotteen ja heti alkoivat puhelimet kilistä. Yhteydenottoja on jo tullut Muoniosta ja Rovaniemeltä, joten juuri niin kuin pitikin. Tervetuloa joukkoon vain kaikki pohjoisen ihmiset!

Tunturiladun puheenjohtaja Kyösti Lamminjoki luovutti Njallan puheenjohtajalle Raija "Raiski" Palosaarelle rutkasti informaatiota sisältänyttä materiaalia uuden kerhon evästykseksi. ©Jaspis

Njallan synty

Pantiin siis pystyyn järjestysnumeroltaan 15. Tunturiladun tunturikerho. Samalla syntyi ensimmäinen napapiirin pohjoispuolella toimiva Tunturiladun kerho. Toiminta-alueeksi on määritelty Tunturi-Lappi. Njallan kerhotilaisuuksia järjestetään Tunturi-Lapin kuntien alueella ja jäseniksi hyväksymme Tunturiladun jäseniä. Nimestä emme oikeastaan kummempaa kaplakkaa käyneet, sillä naali eli napakettu eli Njalla tuntui miellyttävän enemmistöä. Riekkoakin tosin mietimme, mutta sitten tuntui siltä, että lentäköön siivekäs, minne lystää. On se turvallisempaa talsia turkki päällä neliveto alla... Toki meitä harmitti aika tavalla, että se Geatki jo oli ehditty ottaa Satakuntaan käyttöön. Kittilän kunnan oma nimikko- ja vaakunaeläin on nimittäin ahma. No, totesimme sitten suuripiirteisesti, että pitäköön Satakunta ahmansa, me naalithan emme napise!

Miksi Lappiin kerho?

Moni saattaa ihmeissään kysyä, että miksi nyt sinne Kittilään se kerho piti saada? No, asialla oli Palosaaren Raija eli Raiski, joka oli saanut tuntuman Tunturiladun touhuihin Inarissa järjestetyissä erävaelluksen SM-kisoissa. Raiski liittyi kisojen jälkeen Tunturilatuun ja ryhtyi monien muiden aktiviteettiensä ohessa puuhaamaan kerhoa tänne. – Olin asiasta puhunut joillekin tutuille-ni, mutta tavallaan aivan kylmiltään laitoin perustavasta kokouksesta ilmoituksen Lapin Kansaan. Odotin jännityksellä, ketä mahtaisi paikalle tulla. Varmoina tulijoina tiesin ainoastaan Lamminjoen Kyöstin ja hänen vaelluskaverinsa, kertoo Raiski.

Koska kerholla oli alkujaan näin toimelias kokoonkutsuja, tehtiinkin Raiskista oitis Njallan ensimmäinen puheenjohtaja. Hettulan Timo on eräharrastustensa lisäksi innostunut vaeltamaan ja viime syksynä hän osallistui muun muassa erävaelluksen SM-kisaan.

– Tämä kilpailutoiminta tuntuu innostavan erikoisesti ja täällä meillä päin on oivat maastot harjoitella, tuumi Timo. Niinpä. Njalla on keskellä Lappia, kämpät ovat lähellä ja asumme vaellusmaastojen keskellä. Täällä on olemassa eräänlainen sosiaalinen tilaus Tunturiladun kaltaisen järjestön toiminnalle. Vaeltaminen ja tunturissa käynti kiinnostaa monia, mutta saattaa olla niin, että kavereista on puute tai asiaa harrastavat ihmiset eivät tällä harvaan asutulla alueella ollessaan ole kohdanneet toisiaan.

Partiotoiminta koetaan enemmänkin nuorten jutuksi, aikuiset haluaisivat ikäistään seuraa. Toisaalta Kittilässä esimerkiksi toimii vireä partio, Njalla voi antaa näille "uloskasvaville" partiolaisille jatkohaasteen omalla toiminnallaan.

Njallan ensimmäisessä johtokunnassa vaikuttavat Raiski Palosaari puheenjohtajana, Paula Naukkarinen sihteeri-rahastonhoitajan virassa, lisäksi Timo Hettula ja näitä tiedotushommia hoitamaan Jaspis Toivonen. Johtokunnan jäsenet ovat Kittilästä. Tulevaisuudessa nähdään porukassa varmaan muittenkin paikkojen edustusta. Toimintasuunnitelma on laadittu ja sen mukaan kerholaiset aikovat opetella telemarkia, vaeltavat potkukelkoilla, uivat avannossa, tekevät lumiveistoksia ja tutustuvat Tunturiladun kämppiin. Ensiapu- ja suunnistustaitoja meinataan hioa ja kurssisuunnitelmissa on jopa saamen kielen opintoja.

Jaspis

SUSIMERKIN KÄYTÖSTÄ

Susijärjestelmä on merkittävä elementti tunturilatulaisuutta. Tunturisusia on vihitty susien arvostettuun "rääthyyn" jo yhdistyksemme alkuajoista lähtien. Itse järjestelmää on myös kehitetty ja saatettu vastaamaan kulloistakin retkeilyaikaa ja uudistuneita retkivaatimuksia. Suden tunnuksena on ollut aina susimerkki. Sillä on voinut osoittaa kuuluvansa Tunturilatuun ja sen hyväksymään susikatraaseen. Merkki on ollut todiste retkeilyyn perehtymisestä ja oikean latuhengen omistamisesta.

Tällä hetkellä susimerkkejä on viittä eri tasoa. Viides susimerkki sai ensiesittelynsä vuoden 1997 susiaisissa. Silloin vihittiin ensimmäiset Outasudet, jotka saivat kiinnittää uuden susimerkin, jossa muiden merkkien avotunturit on muutettu outamaiden kuusiin, asusteisiinsa.

Kuinka sitten susimerkkiä tulisi käyttää. Minkälaiseen asuun merkki kuuluu ja mitkä tilaisuudet ovat sopivia merkin käyttöön? Tätä on varmasti pohtinut moni susi valmistautuessaan johonkin juhlatilaisuuteen tai sitten miettiessään, voiko susimerkin ommella pysyvästi vaikkapa ulkoiluanorakin rintaan. Ohjetta siitä missä tilaisuuksissa ja milloin merkkiä voi käyttää, ei taida löytyä. Sen sijaan merkin paikka neuvotaan ainakin uusille tunturilatulaisille jaettavassa Tunturilatu ry-julkaisussa. Susiasioita käsittelevässä kohdassa mainitaan, että tunturisusi on oikeutettu kantamaan Tunturisuden

merkkiä, jonka paikka on rintapielessä vasemmalla puolella.

Susimerkki sopii hyvin pidettäväksi Tunturiladun tilaisuuksissa kuten talvi- ja kesäpäivillä, susiaisissa sekä muissa Tunturiladun juhlatilaisuuksissa. Myös kerhojen omissa juhlatilaisuuksissa voi merkin pistää näkyviin vasempaan rintapieleen. Merkkiä voi käyttää myös juhla-asussa, kunhan muistaa, että esim. kansallispuvun käyttöä säätelevät omat suositukset, joiden mukaan on toimittava noudatettaessa hyvää etikettiä.

Paras paikka susimerkille on varmasti vaellusasun vasen rintapieli. Siinä merkki on kertomassa siitä, että asun kantaja on kiinnostunut retkeilystä Lapissa, hakeutunut arvostettuun retkeilyjärjestöön ja toiminut aktiivisesti vaellusharrastuksen parissa. Susimerkki on viesti myös yhdistykseemme kuulumattomille järjestömme pyrkimyksestä kehittää eräretkeilyn taitoja ja luoda turvalliset edellytykset onnistuneelle luontokokemukselle. Susimerkki ei ole osoitus kantajansa paremmuudesta ja ehdottomasta asiantuntemuksesta retkeilyalalla. Tiedämme, että tunturisudeksi hyväksytyn on pitänyt tehdä useita eräretkiä, käydä tunturien huipuilla, hänen on osattava suunnistaa ja tunnettava ensiavun periaatteet, eivät nämä taidot kuitenkaan oikeuta meitä aliarvioimaan muita retkeilyä harrastavia. Vaikka he eivät olisikaan hakeutuneet Tunturilatuun ja saaneet tunturisuden arvoa, voivat heidän taitonsa olla vähintään samaa luokkaa kuin omammekin. Oikea tunturisusi kunnioittaa myös muita Lapin ystäviä ja siellä retkeileviä. Ja ennen kaikkea hän kunnioittaa ja arvostaa Lapin erikoista luontoa, sen vaeltajalle asettamia vaatimuksia ja haasteita. Susimerkki hänen vasemmassa rintapielessään on osoitus tästä.

Jorma Alapuranen & Marita Maula

Puheenjohtajan tähdenvälit

Vuosi 1997 - Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlavuosi - jäi Tunturiladussa muistojen lokeroon vilkkaana toiminnan vuotena. Se osoitti, että järjestön harjoittama reippashenkinen jokamiehen saavutettavissa oleva ulkoiluttoiminta kiinnostaa retkeilijöitä.

☆

Kolmalaisten viime lokakuussa järjestämään tilaisuuteen, syyskokoukseen ja susiaisiin, Ylöjärvelle Julkujärven leirikeskukseen kokoontui melkoinen tunturiladulaisia ennätysmäisen suuri joukko. Järjestelyt toimivat hyvin ja väki viihtyi erinomaisesti sekä sateessa että auringonpaisteessa. Susivihkiäisissä noidan ja hänen ämmänsä hillityn asialliset neuvot järjestömme historian ensimmäisille Outasusille opasti heitä jolkuttelemaan turvallisesti erämaassa taitojaan kehittäen. Parhaat kiitokseni teille kolmalaiset lämminhenkisestä ja miellyttävästä viikonlopusta. Toivotan myös menestystä teille, vihityt Outasudet, vaelluksillanne.

☆

Jokasyksyinen "sauvavaelluksemme" retkikumppanini kanssa päättyi tavallista juhlavammin. 1.11.1997 meillä oli tilaisuus olla läsnä perustettaessa Tunturiladun 15. Tunturikerho Kittilään. Uusi kerho toimii Tunturi-Lapin alueella ja kuopuksen nimeksi tuli **Tunturikerho NJALLA.** Lämpimät onnitteluni ja menestyksen toivotukseni teille njallalaiset ja tervetuloa mukaan Tunturiladun toimintaan.

☆

Tunturilatu on saanut järjestettäväkseen v. 2000 eräväelluksen SM-kilpailut. Ne järjestetään Lapissa ja tulevat aikanaan vaatimaan meiltä suuren työpanoksen. Tämän vuoden aikana pienemmimuotoinen johtoryhmä kehittelee kilpailua ja suunnitelmien edistyessä tullaan lisäämään järjestelyihin osallistuvien henkilöiden määrää.

☆

Tämä vuosi on Suomen Ladun juhlavuosi. Kuusikymmentä vuotiasta erilaisin liikunnallisin tempauksin juhlivaa pääjärjestöä voimme parhaiten onnitella osallistumalla ja tukemalla kaikkia ihmisten kunnon terveelliseen ylläpitämiseen ja kohottamiseen tähtääviä toimia. Menemällä itse ja ottamalla toisia mukaan liikkumaan puhtaassa luonnossa, teemme työtä yhteisen hyvän eteen.

☆

Retkeilyjärjestönä meidän pitäisi pystyä kehittämään myös sekä jäsenvämme että ulkopuolisia kiinnostavia retkeilymuotoja.

Nyt kun sauvakävely on yleistynyt ja tunnustettu liikuntamuoto lattiaväen keskuudessa on luonnollista, että ns. sauvavaellukset nivelty vät saumattomasti meidän toimintaamme.

Tunturiladun puitissä meillä on niistä kokemuksia jo useamman vuoden ajalta. Kun ihmiset hakevat elämyksiä vaelluksilta, niin esimerkiksi alkavan kaamoksen aikaan (loka-marraskuussa) toteutettuna tällainen vaellus avaa aivan uusia näkymiä. Ensilumien aikaan voidaan varusteet kuljettaa ahkiossa ja sauvat ovat silloin erinomainen apu ja jopa välttämättömyys jalkaisin kuljettaessa. Tällaisen vaelluksen elämyksinä pitäisin suurta luonnon rauhaa, esim. tunnelmallista leirytymistä mukana kuljetettavaan kotaan elävän tulen äärelle, telttaan tai kämppään. Valoisan ajan lyhentyessä luonnon äänien kuunteluun ja leppoisaan leirityimiseen jää riittävästi aikaa.

Tunturilatulaiset, joka sää on retkeilysää. Sellaista hyvää teille kaikille.

Kyösti Lamminjoki

Kämppäkuulumisia

Viimevuotiset kämppien huolto- ja korjaustoimenpiteet kohdistuivat pääasiassa polttopuiden hankintaan.

Susi-Talaksella pidettiin syyskuussa katonteko- ja polttopuun kasaustalkoot. Saunarakennuksen vesikatto päällystettiin palahuovalla ja maalattiin molempien rakennuksien kaikki ikkunat ulkopuolelta valkoisiksi. Sadepäivinä nuobottiin kaikki tulisijat ja naiset tekivät perusteellisen suursiivouksen sekä kämpässä että saunassa. Maapuita katkottiin polttopuiksi n. 20 m^3, jotka sitten marras-joulukuun vaihteessa siirrettiin moottorikelkalla kämpälle. Puita on niin paljon, että seuraava polttopuutalkoo Talaksella pidetään vasta ensi vuosituhannella!

Inarin kunta on määrännyt Susi-Talaksen jätteenhoitomaksuksi yli 1000 markkaa vuodessa. Tekniliselle lautakunnalle tehty valitus, jossa pyydettiin maksun kohtuullistamista ei tuottanut tulosta. Asiasta on tehty valitus Lapin Lääninoikeudelle, joka on kohtuullistanut Tunturiladun Susi-Talas -nimisen tukikohdan jätemaksua seuraavasti: V 1996 jätemaksuksi on määrätty 744,91 mk. Lääninoikeus on 21.11.1997 tekemällään päätöksellä määrännyt em. jätemaksun alennettavaksi 372,50 markaksi, johon tulee lisäksi arvonlisävero.

Muiden vuosien jätemaksuihin lääninoikeus ei ole voinut puuttua, koska kunta tekee jätemaksupäätökset vuosi kerrallaan.

Susi-Kiisalla katkottiin loput koivurangat ja ladottiin liiteriin. Metsähallituksen parkkipaikalle toimittamat koivurangat aisattiin. Toivo Palto lupasi toimittaa ne kämpälle kun maa kuivuu ja kestää ajaa traktorilla. Kesäaikana kämpällä kävijöiden on huomioitava pellolle kulku ja pidettävä autonsa Kiisalle varatulla parkkipaikalla. Peltotien suuhun pysäköity auto vaikeuttaa ja saattaa jopa estää työkoneiden viennin pellolle. Parkkipaikka on maantien vastakkaisella puolella.

Susikyrön pihalla olleet kelopölkyt pätkittiin liiteriin, joka tuli lähes täyteen. Polttopuita on myös vanhan kämpän alustassa. Keväällä hankittu kiuas asennettiin paikoilleen, testattiin ja hyväksi havaittiin.

Lemmikkieläinten käyttöön Susikyrössä on valittu uudesta kämpästä ensimmäinen ns. Susioskari I. Ovessa on lappu, joka ilmaisee asian. Vain ja ainoastaan tätä tilaa saa käyttää lemmikkieläinten kanssa majoituttaessa, siitäkin huolimatta vaikka useampi lemmikkieläin olisi majoittumassa samanaikaisesti.

Yli-Kyrön kaatopaikka on suljettu. Kaatopaikkajäte on toimitettava keräyspisteeseen, joka on Kelomellantien vieressä olevan punaisen parakin luona. Matkaa on Susikyröstä muutama kilometri.

Suomen Ladun - kuten myös muutkin 50-vuotisjuhlat on toimitettu perille asianomaisille kämpille. Njealljen puuseppien, Pitkänen & Aalto valmistamat lääkekaapit ovat myöskin viety kämpille ja kiinnitetty paikoilleen (Susikyrön kaappi on vanhassa kämpässä). Kaappien sisällä on ohjeet täydentämisestä. Kiisalle ja Talakselle on viety nimikilvet, jotka tukikohdan nimen lisäksi ilmaisevat myös omistajan!

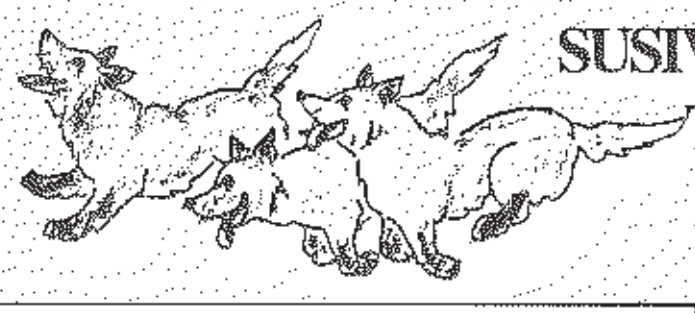
Hyvää alkanutta vuotta!

Seppo Björkengrén

LEMMIKKIELÄIMET: KORJAUS EDELLISESSÄ LEHDESSÄ OLEVAAN TIETOON

Kämppäsääntöjen muutokset kohtaan Susikyrö

3. Eläimiä ei saa pitää irrallaan Susikyrön alueella.

SUSIVALIOKUNTA TIEDOTTAA

Susiksi aikoville järjestettäviä kuulemistilaisuuksia on tänä vuonna kevätpäivillä, Suomen Ladun Leiripäivillä, kesäpäivillä sekä syyskokouksessa ja susiaisissa. Sudenpentujen ja susikokelaiden on ilmoitettava etukäteen susivaliokunnan jäsenille aikomuksensa osallistua kuulemistilaisuuteen.

(Erityistapauksessa voidaan sopia kokelaan ja susivaliokunnan jäsenen kesken tilaisuuden järjestämisestä muunakin ajankohtana.)

Tunturisusijärjestelmä-vihkosta, jossa vaatimukset ovat, säännöt, aputietoa sekä hakemuskaavakkeet, saa kerhojen sihteereiltä tai susivaliokunnan jäseniltä.

Susivaliokunnan jäsenet:

Jorma Alapuranen p.k. 09-512 0378, Arvo Anivuo p.k. 014-272 597,

Tertti Civil p.k. 03-3420933, Martti Eskelinen p.k. 09-855 4894,

Marita Maula p.k. 09-7243 246, Veijo Taavitsainen p.k. 05-281 249

Vuoden 1998 susianomukset on oltava 31.8. mennessä Marita Maulalle, Tuohimäentie 105 D, 00670 HELSINKI

Jäsenmaksuasiaa

TUNTURILADUN JÄSENMAKSUT VUODELLE 1998

I-perheenjäsen	100 markkaa
II-perheenjäsen	60 markkaa
Lapsijäsen alle 16 v	10 markkaa
Ainaisjäsen	1200 markkaa

JÄSENMAKSUN ERÄPÄIVÄ 15.1.1998

Yhdistyksen edun mukaista on, että jokainen maksaa jäsenmaksunsa eräpäivään 15.1.1998 mennessä. Silloin jäävät pois karhuamisesta tulevat lisäkulut.

Ainaisjäsenet, joilla ei ole maksettavaa jäsenmaksua, eivät saa ollenkaan jäsenmaksukorttiajosta pankkisiirtoa. Yhteisperinnässä oleville Tunturiladun ainaisjäsenille tulee pankkisiirto kerhon jäsenmaksusta.

OSOITTEENMUUTOKSET

Pankin lähettämään jäsenmaksupankkisiirtoon tehdyt osoitteenmuutokset ja muut muutokset eivät välity tietooni, siis muutoksista ilmoitus jäsensihteerille.

AVAINASIAT

Avainluettelon tarkistuksen yhteydessä tuli ilmi, että joillakin jäsenillä oli nimellään kaksi avainta luettelossa. Kyselyn jälkeen saatiin oikeat numerot, mutta muutama avain jäi ilman haltijaa.

Numerot ovat: 1289, 1549, 1627 ja 1633.

Jos joku tunnistaa näistä oman numeronsa, niin ottakaa yhteyttä allekirjoittaneeseen.

Jäsensihteeri

Toimitus tiedottaa

Nyt kun Tunturilatu-lehti on siirtynyt historialliseen uuteen aikaan eli neljän numeron toimittamiseen vuodessa, on syytä kertoa, miten jatkossa toimimme.

Ensinnäkin kaikki yhdistyksen toimintaan (retkeily, Lappi, saamelaiset, kerhot, luonto, ensiapu jne) liittyvä materiaali on erittäin tervetullutta. Viime aikoina kirjoittajien ja kuvaajien määrä on ilahduttavasti kasvanut ja täten myös lehtemme on monipuolistunut. Lähes kaikki kirjoitukset on julkaistu. Osa tosin vasta vuoden viiveellä.

Neljän numeron aineistotarve on suunnilleen yhtä suuri kuin kolmenkin lehden, sillä yhteissivumäärä pysyy suunnilleen entisenlaisena. Sen sijaan ajankohtaisuus kasvaa ja esim. kerhojen tulee ottaa tämä huomioon omassa tiedotustoiminnassaan. Kustannustaso ei merkittävästi nouse, koska neljän lehden painattaminen tapahtuu arvonlisäverottomasti.

Eli aikatauluista kiinnipitäminen on ehdottoman toivottavaa, sillä tällöin aineisto on ajoissa, toimitus pystyy tekemään työn oman siviilityönsä ohessa ja samalla painatuskustannukset pysyvät kurissa. Lehteen lähetettäville aineistoille asetetaan seuraavat toiveet. Ensinnäkin kaikki aineisto on lähetettävä joko kirjoituskoneella tai mikrotietokoneella kirjoitettuna, levykkeellä (WORD 6.0 tai WP 5.1) tai sähköpostitse antti.karlin@utu.fi tai ilmos@wakkanet.fi tai fax 02 - 841 2445 /Ilmos.

Kuvat ja piirrokset lähetetään lehden toimitukselle (ks. sivu 15 lehden aineistopäivät). Mikäli haluat kuvat/piirrokset takaisin, liitä tämä toive mukaan. Muiden kuvat/piirrokset liitetään lehden kuva-arkistoon. Kuvat yms. aineisto palautetaan yleensä kuukauden kuluessa lehden ilmestymisestä. Jotta saat lehden oikeaan osoitteeseen, muista ilmoittaa osoitemuutokset jäsensihteerille (yhteystiedot sivu 4: Eila Vilen), joka päivittää osoitteet. Toimitus saa häneltä postitse postitusta varten osoitetarrat, joihin ei enää muutoksia tehdä.

Toimitus

Irma Hulkkosen muistolle

Imppa on poissa. Hän lähti pitkälle vaellukselleen sunnuntaina 5. 10. Viisi vuotta jarruttelimme lähtöä yhdessä. Imppa käytti kaikki mahdolliset hoitomuodot ja hankki avukseen monipuolisen asiantuntemuksen ja opasti toisia matkaan lähtijöitä toimimalla tukihenkilöinä vielä viime kesänä. Imppaa taistelua kuvaa Erkki Leminen runo:

Ruskaa riisutaan.
Eriväriset lehdet leijailevat
vuorollaan alas toiset
sovinnolla,
toiset syysmyrskyn repiminä.
Joku itsepäinen pysyy
kannassaan pitkään,
kevääseen saakka,
uuden puhkeamiseen asti.

Ranta on autio.
Laituri yksinäinen.
Kaislikko hiljainen.

Ishin rannalla yksin.
Myös minua riisutaan,
en minäkään aina riisiudu
sovinnolle.

Imppa löysi elämälleen sykkeen tunturissa. Johtajasusivaellaksellaan vuonna 1990 hän juhli aviopuolisonsa kanssa sitkeästä yhdessä kulkemaansa taivalta. Imppa elämistö oirehti jo silloin, mutta sitkeästi ponnistellen hän jaksoi hiihtää yli 300 km:n pituisen taipaleen kaikkine erityistehtävineen.

Lipsuu, lipsuu,
nousu on vaikeaa
henkeä ahdistaa.
Tulispa myötämaa
niin saisi laskettaa.

Heikun keikun -
jo tuli myötämaa,
nyt mennä saa.
On hohtava valtakunta,
ja meno kuin unta.

Hupsis, kupsis -
notkossa haukkasin lunta.
Ei kaatunut valtakunta
yksi hiihtäjä vain,
ja minäkin nousta sain.

Heipä hei -
Taas jatkan kulkuain,
vaikka huohottain
ja suksin tipsuvin.
(Erkki Leminen)

Viime tammikuussa juhlimme Impan 50-vuotispäivää Äkäslompolossa, tunturin juurella. Impan tuntemuksia kuvaa sattuvasti seuraava Erkki Lemisen runo:

Täällä kaukana unohdin
jälleen mikä olen ja mitä teen.
Täällä Herrani kuiskasi
jälleen: älä katsele eiliseen.
Täällä tunturin luomajälleen
jätin huolet huomisen.
Sain elää vain tämän
hetken ja olla onnellinen.

Täällä kaukana entiselleen
sai laulu sydämeen.

Imppa toimi Ovtsin sihteerinä vuosina 1986-1990 ja Tunturiladun johtokunnassa 1994-1995. Hän toimi aktiivisesti sekä Jyväskylä Ladun ja Keski-Suomen Syöpäyhdistyksen johtokunnassa ja oli Syöpäpotilaat-yhdistyksen puheenjohtaja. Imppa oli asialleen omistautuva ja korosti oikeudenmukaisuutta. Hän auttoi ammattitaidollaan lähimmäisiään ja oli sydämellinen läheisilleen. Häntä jäivät kaipaamaan sukulaisten ja tuttavien lisäksi erityisesti puoliso Pauli ja poika Panu sekä muut tunturilalulaiset.

Sura koskesti silmäteriä,
tuska toi toiset linssit.
Näköala laajeni,
kaukaiset rannat lähenivät.
(Erkki Leminen)

Irma Hulkkosta kaivaten
Sinikka Holopainen

SUDET 1997

IKÄSUSI

83. ESKO AALTO

OUTASUDET

	vaellukset	*haipat*
1. JOUKO PALOJOKI	41	paljon
2. OLAVI YLÖNEN	7	16
3. SAIJA TAAVITSAINEN	2	12
4. JUKKA ALBRECHT	8	28
5. AIRI HEINO	13	n. 60

ESKO AALTO,
Ikäsusi nro 83

Tuttu sanonta "jotkut meistä tekevät mitä osaavat, jotkut toiset taas mitä haluavat", pitää Aallon Eskon kohdalla paikkansa kummassakin suhteessa. Tunturiladulla on ollut onni hyödyntää hänen taitonsa yhteiseen käyttöön. Talkoissa Lapin kämpillä Esko nähdään moottorisahan ja kirveen käytössä. Toimettomaksi hän ei jää missään asiassa, olipa sitten kyse keittiökaapistosta tai vaativasta puutyöstä; suurta melua pitämättä huomaat Eskon toteuttaneen toiveesi.

Kädentaitojen lisäksi Esko on antanut lahjansa Njealljen ja Tunturiladun toiminnalliseen puoleen. Esimerkillisenä tunturisutena hän vei Njealljen puheenjohtajakautenaan (1986-95) monta suurta tapahtumaa onnistuneeseen lopputulokseen. Eskon asiantuntemus on koitunut Tunturiladun johtokunnassa jäsenistön hyväksi. Myös Varkauden Ladun toiminnassa hän on ollut mukana. Jos Eskoa luonnehtii laatusanoilla löytyy sieltä; aina hyväntuulinen, rauhallinen, luotettava vierelläkulkija.

Eskon kyvyt on huomioitu SL:n myöntämillä hopeaplaketeilla ja -mitaleilla huipentuen v. 1996 kultaiseen ansiomitaliin ja v. 1997 ikäsuden arvonimeen. Luonnonrakkauden ja oman arvomaailmansa Esko on onnistuneesti siirtänyt läheistensä ja kanssaihmistensä hyväksi, rikkaudeksi ja voimaksi.

Eila Mäntynen

Susiaiset 16-vuotiaan silmin

Perjantaina 17.10 lähdettiin kotoa Karhulasta omalla autolla kohti Ylöjärveä. Perillä oltiin vasta myöhään yöllä ja ensimmäinen tuttu vastaantulija, jonka lunsin oli Haaviston Topi. Teltta yöllä pystyyn ja nukkumaan.

Olenhan minä ennenkin susiaisissa ollut, mutta nyt minulla oli varsinainen syy tulla. Jos en olisi anonut tai päässyt outasudeksi tuskin olisin tullut, tai mistä sitä tietää.

Lauantaiaamuna nukutti hyvin. Heräsin vasta kun joku, jota en äänen perusteella tuntenut, tuli herättämään isääni johonkin kokoukseen. Vettä satoi ja oli kylmä. Teltassa syödyn aamupalan jälkeen lampsittiin sadeasuissa päärakennuksen edustalle avajaisiin ja kaikkia mahdollisia tuttuja (minulle täysin tuntemattomia) tervehtimään. Salcisen avauksen jälkeen - no ilmaban ei ollut kenenkään päätettävissä - saivat halukkaat mennä syömään.

Syyskokouksessakin istuin ja käytin jopa äänioikeuttani kun valittiin henkilöitä johonkin. Päivällä me tulevat outasudet käytiin vielä "päällikkösuden" kanssa käveletnässä vihkiäispaikalle. Siellä Jonna selitti jotain illan ohjelmasta ym. asiaan jotenkin kuuluvasta.

Itse susivihkiäisissä minua kai (?) hieman jännitti tai jotain, ainakaan en osannut asiaan jhan normaalisti suhtautua. Sen kyllä vieressä olijat huomasivat. Ilmeisesti se tilaisuus loppujen lopuksi ihan kunnialla meni läpi, koska nyt olen outasusi, vaikken tiennyt, enkä oikein tiedä kyllä vieläkään, mikä seita on.

Loppuilta kului osaltani autossa radiota kuunnellen, ja olinhan minä arpajaisissa onnettarenakin. Näin maalaisjärjellä ajatellen, eikös se ole niin että, jos sinisiä arpoja ostetaan eniten, niin sininen arpa osuu onnettaren käteen useimmin. Ostakaa siis ensi kerralla kaiken värisiä arpoja. Niin ja voitinhan minä itsekin jotain autoöljyä, mutta lahjoitin sen myöhemmin isälleni.

Loppuillasta istuttiin yhdellä louteen tapaisella viritelmällä, taisi olla sen Väiskin, jonka eväistä koirani söi osan. Siinä sitten jonkin aikaa kuuntelin kaikenlaisia eräjuttuja. Tulikin mieleeni, että vieläköhän sen Alppas-miehen tupakkalakko pitää, toivottavasti.

Minusta yksi vihkiäisviikonlopun mukavimmista ohjelmista oli luontopolku. Tosin se oli minulle melko vaikea, mutta eihän se kaikkiin oikein vastaaminen siinä pääasia olekaan.

Vaikka ei tuo viikonloppu minusta niin kovin mielenkiintoinen tai mukava ollutkaan, aion silti jatkaa metsissä ja tuntureilla vaeltelua. Tarkoituksenani olisi yrittää tunturisudeksi kunhan vain ikäni siihen riittää.

Saija Taavitsainen

Uuden susijärjestelmän 1. tenttitilaisuus Vierumäen leiripäivillä. Saija tentissä.
Kuva Kyösti Lamminjoki

TUNTURILATU RY

JOHTOKUNTA

Kyösti Lamminjoki, puheenjoht. Graniittitie 15 as 21, 00710 HELSINKI, p.k. 09-376 845, p.a. 040-594 3297

Tapani Paavola, varapj. Kupittaank. 56, 20700 TURKU, p.k. 02-4697 119, p.a. 049-107 053

Ritva Loimio, saamelaisasiaintoimikunta pj., Puistotori 6 as 16, 40100 JYVÄSKYLÄ, p.k. 014-615 282

Marja-Liisa Mäki, kerhoasiat, Torikatu 10 as 6, 13130 HÄMEENLINNA, p.k. 03-675 9061

Antti Nikula, järjestötoimikunta, Isotalonkuja 10, 23100 MYNÄMÄKI, p.k. 02-430 7028, p.a. 049-112 208

Marjut Nummela, nuorisoasiaintoimikunta, Pinolaaksonkatu 10 G, 60320 SEINÄJOKI, p.k. 06-4238183, p.t. 06-419 8111

Esko Sepponen, retki- ja kämppätoimikunta, Sammalkuja 8, 76120 PIEKSÄMÄKI, p.k. 015-482 941

Veijo Taavitsainen, susivaliokunta, Suontaustankatu 13, 48720 KYMI, p.k. 05-281 249, p.t. 05-224 5006

Väinö Martikainen, retkitoimikunta, Atomikatu 5 A 3, 33720 TAMPERE, p.k. 03-318 4148

TOIMIHENKILÖT

Antti Karlin, toimitussiht., Sundholmantie 194, 23500 UUSIKAUPUNKI, p.k.02-841 4418

Marita Maula, sihteeri, Tuohimäentie 105 D, 00670 HELSINKI, p.k. 09-724 3246

Eila Vilen, jäsensiht. Forsbackant. 8, 01760 VANTAA, p.k. 09-897 237

Terttu Hokkanen, taloudenhoit., Keskussairaalantie 15 B 13, 40600 JYVÄSKYLÄ, p.k. 014-610406

Tunturiladun tilinnumero PSP 800015-135331/kämppämaksujen viitenumerot: Susikyrö - 505, Susi-Talas - 602, Susi-Kiisa- 709

Tilintarkastajat: Vappu Hietala ja Lasse Luoto

KIINTEISTÖT

Susikyrö Enontekiö / Susi-Talas Inari / Susi-Kiisa Utsjoki, Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa), Haristupa (Ovtsin hallinnassa). Rakennuspäällikkö Seppo Björkengren, Kesäkatu 22, 76100 Pieksämäki, p.k. 015-420083

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Jorma Alapuranen, Vallikatu 5-7 A 4, 02600 Espoo, p. 09-5120378. *Jäsenet: Marita Maula (siht.), Arvo Anivuo, Terttu Civil, Martti Eskelinen ja Veijo Taavitsainen.*

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Raimo Pahkala, siht. Anja Mustonen, Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani, p.k. 08-627946

KUOKTE (2) Hyvinkää-Riihimäki
Pj. Juhani Harju, siht. Maija-Leena Salmi, Viertolankatu 19, 05800 Hyvinkää, p.k. 019-414 494.

KOLBMA (3) Tampere
Pj. Jorma Laine, siht. Reijo Jokinen, Siilikarinkatu 26, 33410 Tampere, pk. 03-346 1977

NJEALLJE (4) Pieksämäki-Mikkeli-Varkaus
Pj. Alpo Mäntynen, siht. Leila Auvinen, Alvarintie 7, 78300 Varkaus, p.k. 017-555 2297

VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Pirkko Westergård, siht. Kaija Marnapori, Keskuskatu 18, 65320 Vaasa, p. 06-315 3515

KUHTTA (6) Helsinki, Vartiokylä
Pj. Jani Parviainen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen, Kastelholmantie 1 B 10, 00900 Helsinki p.k. 09-3410 3231

TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Eero Lammi, siht. Anne Kumpulainen, Honkakatu 3 as 18, 74130 Iisalmi, p.k. 017-825 401.

KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Juhani Greinert, siht. Antero Rouvinen, Lintukallionrinne 3 A 3, 01620 Vantaa, p.k. 09-878 3540, 049-429 256

OVTSI (9) Jyväskylä
Pj. Tuula Granroth, siht. Hilkka Mäkelä, Haperontie 1 B 26, 40640 Jyväskylä, p.k. 014-243 634

LOGI (10) Turku
Pj. Pertti Keihäs, siht. Paula Jukala, Rätiälänkatu 20 C, 20810 Turku, p.k. 02-2517 116

ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Pentti Raivo, siht. Marja-Liisa Mäki, Torikatu 10 A 6, 13100 Hämeenlinna, p.k. 03-6759061

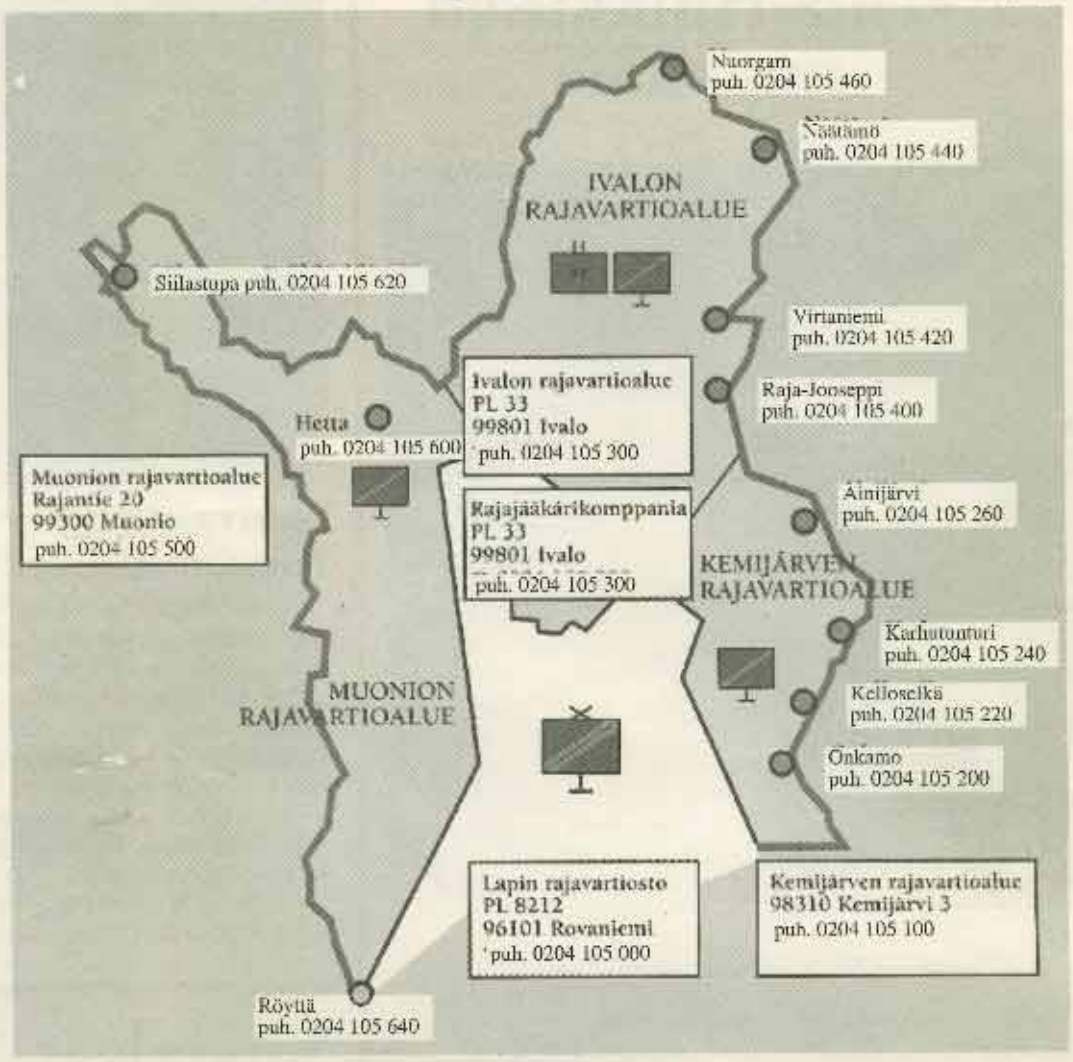
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Esko Saastamoinen, siht. Ensio Hiltunen, Mäkilehdonkatu 7, 75500 Nurmes, p.k. 013-480 935.

KUOVZA (13) Kymenlaakso
Pj. Anja Huhtala, siht. Sirkku Kanervio, Äijälänkatu 4 A 6, 48700 Kyminlinna, p.k. 05-264 950

GEATKI (14) Satakunta
Pj. Aarno Lehtisalo, siht. Leena Vilppala, Rekikoskentie, 32700 Huittinen, p.k. 02-565 223

NJALLA (15) Tunturi-Lappi
Pj. Raija Palosaari, siht. Paula Naukkarinen, Valtatie 21 99100 Kittilä, p.k. 016-642 956

LAPIN RAJAVARTIOSTOT

PALVELUNUMEROT:

– Rajavyöhykkeen lupa-asiat	puh.	0204 105 017
– Raja-Joosepin rajanylityspaikka	puh.	0204 105 410
– Passi-, viisumi- ja rajanylikulkuasiat	puh.	0204 105 012
– Kelloselän rajanylityspaikka	puh.	0204 105 230

TUNTURIKERHOJEN TOIMINTAA

Kolbman kuulumisia

Nyt kun juhlavuoden humu pikkuhiljaa täällä Pirkanmaalla laskeutuu, niin liitämme menneen vuoden tapahtumat muistojen arkistoihin. Siellä ne legendat, isot ja pienet, ovat tallessa ja aina sopivan hetken tullen kaivettavissa ja muisteltavissa. Paikallinen tokaisu "Kolbman ihmeelliset seikkailut" on todistettu taas moneen kertaan. Tähän kategoriaan kuuluvat kaikenlaiset harharetket ja sattumukset aina kuuluisasta "Ruijan pamauksesta" lähtien...

Ensi keväänä hiihdellään jälleen helmikuussa Teiskon Velaatasta Tampereelle, nyt vähän eri reittiä kuin, ennen eli Pukalan kautta. Perinteisesti huolletaan myös Pirkan reppuhiihtoa. Laskiaisena hiihtelemme Seitsemisessä. Kerhon kevätvaellus tehdään Kebnekaisen maastoissa. Saataisiinpa vain kunnon hiihtotalvi niin kyllä suksi kulkisi! Toukokuussa käymme katsastamassa ja valokuvaamassa luontoa ja kesän tuloa Hämeenkyrössä. Free Heels'n edustaja tulee kertomaan heidän retkeilyvälineistään kerhoiltaamme, tammikuussa. Muissa kerhoilloissa tutustutaan ainakin Kebnen tunturialueeseen ja Lapin lintuihin.

Tapasin tässä yhtenä päivänä Ämminkin, ja muistelimme vielä tovin Susiaisia. Hän tarinoi hauskasti Lapin murteella: "Hyvvin tunthui menhen, mukavaa kun saathin näin runsas osanottajamäärä". Kovin hän tuntui olevan tyytyväinen tapahtumaan. Ämmi kertoi lähtevänsä pikapuoliin Lappiin, ties monennenko kerran, totuttamaan tulevia susia kaamoslumille.

Kerho otti pienen riskin ohjelmaa suunnitellessaan. Varsinainen "ideariihi" ja järjestelytoimikunta koostui kerholaisista, jotka ovat pitkään olleet enemmän taustalla. Suunnitelmat olivat osin hautuneet pitkään, jopa vuosia. Palaute on ollut myönteistä monelta taholta. Kiitos kaikille runsaasta osanotosta!

Allekirjoittaneelta tuli pesti tältä erää kerhotoimikunnassa täyteen, joten vaikenen toistaiseksi. Runsaslumista talvea toivottaa

Hanna

Njallan kuulumisia

Naalit ei napise! Saimmepas aikaan tänne Tunturi-Lappiin oman tunturikerhon, jonka järjestysnumero on viisitoista. Nimeksemme otimme talvella valkoisen pörröturkin omaavan, nykyisin Suomessa valitettavan harvalukuisan naalin eli saameksi Njallan.

Meidän perustamispesämme sijaitsee Kittilässä, mutta toimintareviiriä piisaa kaikkien neljän Tunturi-Lapin kuntien alueille asti. Tunturi-Lapin kuntia ovat muuten sitten Enontekiö, Kittilä, Kolari ja Muonio (toim.huom.).

Jäseniksemme hyväksytään muuallakin Suomessa tai Lapissa asuvia Tunturiladun jäseniä. Kun kerta olemme kerhoiältämme (perustava kokous oli Kittilässä 1.11.97) ihan pieniä vasta, mutta sisukkaita, niin kevättoimintamme lähtee kunnioitettavan komiasti käyntiin.

Tammikuun viimeisenä sunnuntaina, Paavalina, aiomme matkata tutustumaan Susi-Kyröön. Sinne retkelle toivomme mukaan itsemme lisäksi muoniolaisia ja enontekiöläisiä asiasta kiinnostuneitu alan harrastajia. Laskiaisena rakennamme keskelle Kittilän kirkonkylää naalinmuotoisen lumiveistoksen. Saavat siinä turistitkin ihmettelemisen aihetta. Muistakaapa muut ohikulkijat tiirata sillä silmällä, kun köröttelette kirkonkylän halki talvisille vaellusretkillenne!

Maaliskuun lopulla mennään telemark-kurssille törmää tyyräähmään Pallakselle ja hiihtääkin saa ihan millä tyylillä vaan haluaa. Susi-Kyrö onpi oiva asentopaikka, kun Njalla siirtyy almanakan mukaiseen viralliseen eurokesäaikaan.

Toukokuussa tapahtuu sitten valtakunnassa kadehdittava potkukelkkavaellus Haltille. Ajan

kohta on 2.-9. toukokuuta ja vaellus tapahtuu kahdessa vaihtoehtoisessa sarjassa eli turvautuen varaustupiin tai omiin majoitteisiin. Raiski on se henkilö, joka tietää tästä jutusta kaiken. On meinaan potkutellut useamman kerran ympäri Käsivartta.

Kesäkuun alkuviikolla mennään maastoon hiomaan kynsiä Muonion SM-Eräkisoja sillä silmällä pitäen.

Muuten edellisten lisäksi osallistutaan kevään mittaan kansalaisopiston saamenkielen ja kulttuurin kurssille, opetellaan EA-taitoja ja suunnistusta ja käydään perjantaisin Immeljärvellä polskimassa avannossa. Avanto on jo auki, sillä nyt on joulukuun 11. päivä ja meillä ihana kaamos, kun tätä naputan. Ra(i)kkain kaamosterveisin

Jaspis

Njealljen kuulumisia

Vuosi on taas vaihtumassa uuteen retkeilykauteen uusine haasteineen. Tätä kirjoitellessani katselen ulos ikkunasta kun lumihiutaleiden tanssiessa maa peittyy vähitellen puhtaaseen lumivaippaan. Tämä on se jokavuotinen ihme, jota katselee kuin näkisi sen ensikerran elämässään.

Antoisasta toimintavuodesta ovat *mukavat muistot jäljellä*. Iloitsemme erikoisesti uusista jäsenistämme ja toivotamme heidät tervetulleiksi joukkoomme. *Ilomme uusista susistamme*, ikäsusi Esko ja outasudet Olavi ja Jukka, ovat uusi voimavara meille. Kolmas ilonaiheemme on keväällä järjestettävä lasten seikkailuretki parin päivän mittaisena. Tulevan vuoden toiminnassa ensisijaisena ovat omat kerhoiltamme. Tänä vuonna niihin osallistui 35-40% kerholaisista. Mikkelissä piti etsiä suurempi kokoontumispaikka, kun entinen kävi pieneksi.

Suosituksi tullut kirkkovenesouturetki pidetään ensi kesänä kolmipäiväisenä. Sitä on joka vuosi lisätty yhdellä päivällä, kun meillä on ollut "niin mukavaa". Retken aikana opimme ainakin sen, kuinka tärkeää on samassa tahdissa soutaminen.

Tämänvuotiseen souturetkeemme voisimme ottaa muutaman ulkopuolisen osanottajan. Ottakaa yhteyttä, jos asia kiinnostaa. Retki tehdään heinäkuun alkupuolella Saimaan saaristoon. Tunturiladun eri tilaisuuksiin tietenkin otamme osaa. Kesäpäiville Rymättylään lähdemme omalla linja-autolla ja matkan varrelta otamme kyytiin tulijoita sitä mukaa kuin autoon sopii.

Syksyn ruskamatkan teemme Kiisalle syyskuun alussa. Siihenkin kyytiin otamme matkan varrelta. Tässä päätapahtumia kerhomme tulevasta kaudesta.

Tunturiladussa pitkään muhineesta ajatuksesta, "lapset ja nuoret mukaan toimintaan" näyttää vihdoinkin tulevan totta. Jotkut kerhot ovat syttyneet asialle, jossa mekin haluamme mahdollisuuksiemme mukaan olla asiaa eteenpäin viemässä.

Hyvää ja antoisaa retkeilyvuotta kaikille Tunturilatulaisille!

Alpiini

Vihttan kuulumisia

Uusi vuosi alkaa uuden, mutta kaikille tutun Pirkko Westergårdin johdolla. Kiitos Marjut Nummelalle kolmesta puheenjohtajanvuodesta. Hän jatkaa kerhotoimikunnassa ja vastaa Scinäjoen seudun toiminnasta.

Uuden vuoden toimintakalenteriin on kirjattu mm. seuraavaa: Vuoden 1998 toiminta alkoi uutena vuotena Sotkamon hiihtomatkalla.

Helmikuussa 6.-8.2. Vaasassa on Suomen Ladun järjestämät lumenveiston SM-kilpailut, joissa vihttalaiset ovat avustavissa tehtävissä. Laskiaisen tienoilla 21.-22.2. teemme hiihtoretken saaristoon, jäätilanteesta riippuen.

Maaliskuussa hiihdämme Teuvalla ja huhtikuun alussa hiihdämme Jurvan-Laihian suunnassa Levarievalle. Jo useana vuonna olemme vapputorin sijaan tehneet retken Raippaluodon saaristoon kevään ääniä kuuntelemaan.

Toukokuun lopulla 23.-24.5. aloitamme pyöräretket suuntana Isonkyrön Kalliojärvi. Suomen Ladun 60 v.juhliin ja leiripäiviin osallistumme kesäkuun lopulla Scinäjoella. 4.-5.7. pyöräilemme jälleen, nyt telttaretkelle Raippaluodon saaristoteille.

Elokuun 7.-9. päivinä Vaasassa on kansainvälinen kävelytapahtuma, Vaasan Marssi. Osa vihttalaisista marssii ja osa pyöräilee Turun saaristossa viikon verran ja päättää retkensä Rymättylään Login isännöimille kesäpäiville. Vihttalla on ruskaviikko syyskuussa Susi-Talaksella viikolla 38.

Lokakuun alussa jatkamme vielä kansallispuistoretkiämme, nyt menemme Pyhähäkkiin Saarijärvelle. Syksystä kevääseen tehdään sunnuntairetkiä Vaasan Kalarannasta vuodenajan mukaan joko kävellen tai hiihtäen.

Vihttalaiset toivottavat Hyvää Vuotta 1998 ja tapaamisiin yhteisissä tilaisuuksissamme!

Kaija Mariapori

Tsietsan kuulumisia

Terveiset täältä pakkasen keskeltä?

Onnistuneet 25-vuotisjuhlat ovat nyt takanapäin. Kiitokset kaikille juhliin osallistuneille ja meitä muistaneille. Syyskokouksen päätösten perusteella kerho jatkaa toimintaansa aikalailla entisillälinjoilla niin toimihenkilöiden kuin toiminnan sisällönkin suhteen.

Nyt sitten keskitämme tarmomme ensimmäisten kevätpäivien järjestämiseen. Tunturiladun kevätkokoushan pidetään samassa yhteydessä. Kutsu Karttulaan on tarkemmin toisaalla tässä lehdessä, mutta voinen tässäkin toivottaa kaikki tunturilatulaiset tervetulleiksi!

Terveisin **Aune**

Kavtsin kuulumiset

Uusi toimintavuosi on alkamassa myös Kavtsissa. Vanhan vuoden myötä jää historiaan 25. juhlavuotemme. Paljon oli tapahtumia, joita voimme nyt jäädä muistelemaan. Viimeisin ponnistus oli joulujuhlamme, jonka teemana oli SUOMI 80 vuotta. Oli näytelmä, runo ja musiikkia. Oli poloneesia, tanssia ja leivonnaisia monenlaisia. Oli kansallispukuja ja iloisia ihmisiä. Sanalla sanoen – oli hienot juhlat!

Aiemmin syksyllä olimme retkellä Evolla. Tasso veti hienon retken vaihtelevissa sääolosuhteissa Evon hienoissa maisemissa. Paikalla oli kolmisenkymmentä kavtsilaista, jota määrää on pidettävä varsin hyvänä. Hieno viikonloppuretki, jollaisia jäämme taas odottelemaan uusia!

Uusi vuosi tuo mukanaan kuitenkin uudet tapahtumat. Kerholliat pyörähtävät käyntiin ja Tahkon Hiihdot kolkuttelevat jo ovella. Jäähiihtoon lähdemme helmikuun puolivälissä Puulavedelle – jääolosuhteiden niin sallissa.

Huhtikuun lopulla vetää Matti Reittamo Hyvän Tuulen Vaelluksen Kilpisjärven maisemissa. Tarkoituksena on kiertää koko järvi ja vetää ahkiossa koko huusholli. Nautitaan luonnosta, hiihdosta ja hyvästä seurasta – niin ja tietysti lomaillaan!

Vuoden vaihtuessa astui Juhani Greinert kavtsilaisten toiminnan peräsimeen ja meidän kaikkien kellokkaaksi. Tuli minulle tällä kertaa aika jättää tämä tehtävä. Myös Raija jättää kerhotoiminnan ja tilalle astuu Lammivaaran Marja. Kiitos Raijalle ja onnea Juhanille sekä Marjalle uusissa tehtävissä!

Kiitos näistä vuosista!

Hyvää hiihtotalvea kaikille Tunturilatulaisille!

Martti

Ovtsin kuulumiset

Kahdeskymmeneskahdes toimintakautemme on alussa. Kulunut vuosi kulki suunnitelmien mukaan. Kerhollamme on vankka pohja toimia eteenpäin. Väki ikääntyy, nuorisoa tarvitsemme kipeästi mukaan ja tähän seikkaan yritämme vaikuttaa. Ainakin kerhon lapsiluku on lisääntynyt, siitä kiitokset heidän vanhemmilleen.

Vihdoinkin ovtsilaisten odotus on toteutunut. Haristupa ja sauna on saatu valmiiksi. Tupaantuliaisista kerrotaan omalla palstalla. Majatoimikunta toivoo runsasta käyttöä tuvalle, kodalle ja saunalle. Talkoita pidetään tarpeen mukaan.

Syyskokouksessa vaihdettiin johtokuntaan uutta väkeä tulevaa kautta varten, myös puheenjohtaja vaihtui. Neljä vuotta toimintaa luotsannut Lauri siirtyy vapaalle ja Tuula Granrothin voimavaroilla jatkamme eteenpäin. Sihteerin toimiessa kuusi vuotta hänkin siirtyy lepovuoroon ja johtokunta valitsi sihteeriksi Hilkka Mäkelän. Myös rahakirstua hoidellut Seija Leino jättää tehtävän Jukka Torpon hoidettavaksi. Idearikasta ja antoisaa toimintavuotta johtokunnalle ja toimihenkilöille.

Jo tutuksi tullut kerhoilta, kuukauden ensimmäinen arkimaanantai vaihtuu vuoden alusta tiistaiksi. Osoite edelleen sama Hongikonhovi, Eeronkatu 6, klo 19 ellei toisin ilmoiteta.

Tulevia kerhoiltojen aiheita: 13.1. Andien vaellus Tuula Granroth on käynyt tutustumassa tähän kansaan ja kulttuuriin. Jyväskylän ladun majapäivystys 18.1. olemme kahvin, mehun ja munkin myynnissä. Helmikuu 3.2. Suomen suurpedot, joista kertoo Jussi Ristonmaa. Kuvailta 17.2. katsomme kuvasatoa kerholaisten retkistä ja tapahtumista. Maaliskuu 3.3. Ovtsin kevätkokous. Tunturiladun kevätpäivät ja kevätkokous 20.-22. 3. Hussolassa, Karttulassa. Huhtikuu 7.4. Olaus Magnuksen Kartta, Kartan vaiheista kertoo Ritvis Loimio. Toukokuun 5 päivänä tutustumme Partiopatikkaan klo 18, toukokuun toimintaa vielä HB:n pihansiivoustalkoot ja linturetki. Kesän aikana kirpputoritoimintaa, viime kesästä jo hyvät kokemukset. Herätetään henkiin Toposen kesäkeskiviikot" ja kokoonnutaan Haristuvalla. Heinäkuussa kanoottiretki ja Ovtsin Kerhoviikko Susi-Kiisalla on vko 36. Tässäpä tätä tapahtumaa puolivuotta eteenpäin.

Kiitokset yhteisistä, toiminnallisista vuosista.

Aulikki

Login kuulumisia

TUNTURIKERHO LOGIN 20. toimintavuosi on pian täyttymässä. Voitaneen todeta, että kerhon nuoruusvuodet ovat onnellisesti takanapäin. Nuoruusajan jälkeen tulee murrosaika, joka lienee par'aikaa kerhomme kestettävänä.

Kerhomme nuoruusvuosien uurastajat kehittivät kerhoahkiota pysymään viitoitetulla ladulla aisat Suomi-Neidon suuntaisesti kohti Lapin tunturimaata. Tuona aikana iki-ihanat Lapin-retkikokemukset yhdistivät meitä niin retkien kuin kerhoiltojenkin ohjelmina. Kaikki Lapin retkeilyyn liittyvä oli niin sadunomaisen kiehtovaa ja riittävää pitämään meidät yhteenkuuluvana kerhoyhteisönä ilman minkäänlaisia ryhmäeriöitä.

Nykyvuosina olen ollut huomaavinani, etta kerhotoiminnassa tarvitaan paljon, paljon muutakin kuin tuo "lapinhulluus", jotta uudistuva ja laajeneva jäsenkunta jaksaisi olla kiinnostunut puhaltamaan vain tuohon yhteen yhteiseen hiileen.

Vaikka meidän "vanhojen" lapinkuume kenties onkin jo ehtymässä tulee meidän kaikessa kerhotoiminnassamme pyrkiä tuottamaan noita mieliinpainuvia retkikokemuksia myös uusille ja nuoremmille jäsenillemme, jotta tuo ihana "lapinhulluus" pääsisi kokemaan ikäänkuin ikäpolvenvaihdoksen.

Tällaisissa mietteissä Login johtokunta toivoakseni valmistelee 20 v-juhlallisuuksiamme, jotka aloitetaan omana jäsentilaisuutena 19.2.98 Maarian pappilassa. Laajemmin tuota merkkipylvästä kunnioitetaan TL:n kesäpäivien yhteydessä Rymättylän Kunstenniemessä 15.8.98.

Ensivuoden kerhotoiminnot keskittyvät juuri noihin kesäpäiviin ja synttärijuhliimme. Toivomme tunturilatulaisten laajaa osallistumista Rymättylän Kunstenniemen tapahtumiin, koska uskomme aikaansaavamme todella kiinnostavan ja monipuolisen TL-tapahtuman. Näissä mietteissä hanurinsoittaja

Unna-Pentti

Tunturilatu -lehden aineisto-päivät 1998

Aineisto tuleviin lehtiin on oltava perillä seuraavasti:

2/98	**15.4.1998**
3/98	**15.8.1998**
4/98	**30.10.1998**

Ennen aineiston lähettämistä, lue sivun 2 "Toimitus tiedottaa"-juttu.

Aineisto lähetetään osoitteella: Antti Karlin, Sundholmantie 194, 23500 Uusikaupunki.

TUNTURILATU -LEHDEN ILMOITUS-HINNAT:

2 mk/pmm (palstamillimetri)
1/4 sivun ilmoitus = 800 mk.
1/2 sivun ilmoitus = 1500 mk
Koko sivu = 3000 mk

Ilmoitusta ei oteta etusivulle. Tunturikerhot saavat 20 % hankkimansa ilmoituksen hinnasta.

Terttu Hokkaselle on ilmoitettava hankitusta ilmoituksesta. Terttu hoitaa ilmoittajan kanssa maksuliikenteen.

TOIMINTASUUNNITELMA 01.01.– 31.12.1998

1. YLEISTÄ

Tunturiladun 52. toimintakautena mainittavimmat vakiintuneeseen käytäntöön tehtävät muutokset tulevat olemaan Tunturilatu-lehden ilmestymiskertojen lisääminen neljäksi sekä talvipäivien ja kevätkokouksen yhdistäminen yhdeksi maaliskuiseksi tapahtumaksi.

Tiedotuslehtemme ilmestymiskertoja lisäämällä saamme monet asiat ajankohtaisemmin jäsenten tietoon. Lehden sisältöä kehitetään lisäämällä mm. retkeilyaiheista tiedottamista. Yhteydenpitoa kerhoihin tiivistetään mm. tukemalla niiden tapahtumien tiedottamista.

Talvipäivien ja kevätkokouksen yhdistämisellä pyrimme lisäämään osanottajien lukumäärää ja vähentämään tilaisuuksien järjestämistaakkaa. Kevätkokouksen ajoittamisessa maaliskuuhun poistetaan sen ja hiihtokauden päällekkäisyys.

Tunturilatu tukee koulutustilaisuuksia järjestäviä kerhoja hankkimalla tarvittaessa kouluttajia kursseille.

Retkeilyhengen huomisessa *Tunturilatu* tulee *kiinnittämään* huomiota palvelemisen tahdon tärkeyteen. Sillä pyritään saamaan varsinkin uudet jäsenet *omaksumaan se toiset huomioon* ottava tunturihenki, joka antaa myönteisen kuvan järjestömme toiminnasta.

2. JÄRJESTÖ-ORGANISAATIO

Johtokunta

Tunturiladun toimintaa johtaa johtokunta, jossa on puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä. Johtokunnan kokouksiin osallistuvat myös: sihteeri, jäsensihteeri, taloudenhoitaja ja Tunturilatu-lehden toimitussihteeri.

Toimikunnat

Tunturiladun toimintaa omilla sektoreillaan hoitavat:

- retkitoimikunta
- järjestötoimikunta
- koulutustoimikunta
- kämppätoimikunta
- saamelaistoimikunta
- susivaliokunta
- työvaliokunta
- nuorisoasianhoitaja
- kerhoasianhoitaja

3. JÄRJESTÖ-TOIMINTA

Jäsenille tarkoitetut yhteiset tapahtumat:

- kevätpäivät ja kevätkokous Tsietsan isännöimänä
- kesäpäivät Login isännöimänä
- susivihkiäiset ja susiaiset Oktan järjestäminä

4. TUNTURIKERHO- JA MUU TOIMINTA

- kerhojen ja Tunturiladun yhteistilaisuudet
- kerhojen välinen yhteistoiminta
- kerhoviikot Lapissa
- kerhojen oma toiminta
- tunturikerhojen viikot
- osallistuminen heinäntekoon Nuvvuksessa
- kevään luontoretki

5. KOULUTUS-TOIMINTA

- pyritään järjestämään eräretkeilyn kesä- ja talvikursseja sekä suunnistuskursseja.
- kannustetaan kerhoja järjestämään koulutustoimintaa ja tarvittaessa avustetaan järjestelyissä

6. KÄMPPÄ-TOIMINTA

– kämppien ylläpitävää huoltoa, kämppien polttopuutarpeesta huolehtiminen, Susikyrön tien aurauksesta huolehtiminen

– Susi-Talaksen patjojen uusiminen

– suositellaan kämppien kiinteistöjen käyttömaksuksi henkilöltä 20 mk/vrk

7. RETKI-TOIMINTA

– osallistutaan Suomen Latu ry:n 60-vuotisjuhlavuoteen retkeilyllisin tempauksin

– pyritään järjestämään vaelluksia ja viikonloppuretkiä

– toivotaan kerhojen ilmoittavan Tunturilatu-lehdessä etukäteen vaelluksistaan, niin että kerhon ulkopuoliset voivat osallistua niihin

– tutkitaan mahdollisuutta kertoa Tunturiladun retkitoiminnasta Internetissä

8. NUORISO-TOIMINTA

– kiinnitetään huomiota nuorison retkeilyharrastuksen kehittämiseen

– pyritään järjestämään nuorisolle koulutusta Tunturiladun tapahtumien yhteydessä

9. SUSIVALIO-KUNTA

– uusien susisäännöjen tunnetuksitekeminen

– susiarvojen hakemiseen liittyvien keskustelutilaisuuksien järjestäminen

– keskustelutilaisuuksien kysymysmonisteen kehittäminen edelleen

10. TIEDOTUS- JA JULKAISUTOIMINTA

– Tunturilatu-lehti 4 nro:a,
– Latu ja Polku-lehti 8 nro:a
– jäsenkirjeet
– yhteistilaisuudet
– johtokunnan ja toimikuntien jäsenten yhteydet
– kannanotot ja lausunnot
– Tunturiladun ja eräretkeilyn tunnetuksitekeminen
– esitteiden jakaminen uusille jäsenille
– esitteiden jakaminen Tunturiladun ulkopuolisille henkilöille

11. MYYNTI-TOIMINTA

– 50-vuotisjuhlakirja
– kämppäavaimet
– merkit ja TLin plussi
– Eräretkeilyn perustietoja -kasio
– kämppäkortit
– juhlavuoden kuksat
– Balggis-kirja

JOHTOKUNTA

TOIMIKUNTIEN YM PUHEENJOHTAJAT 1998:

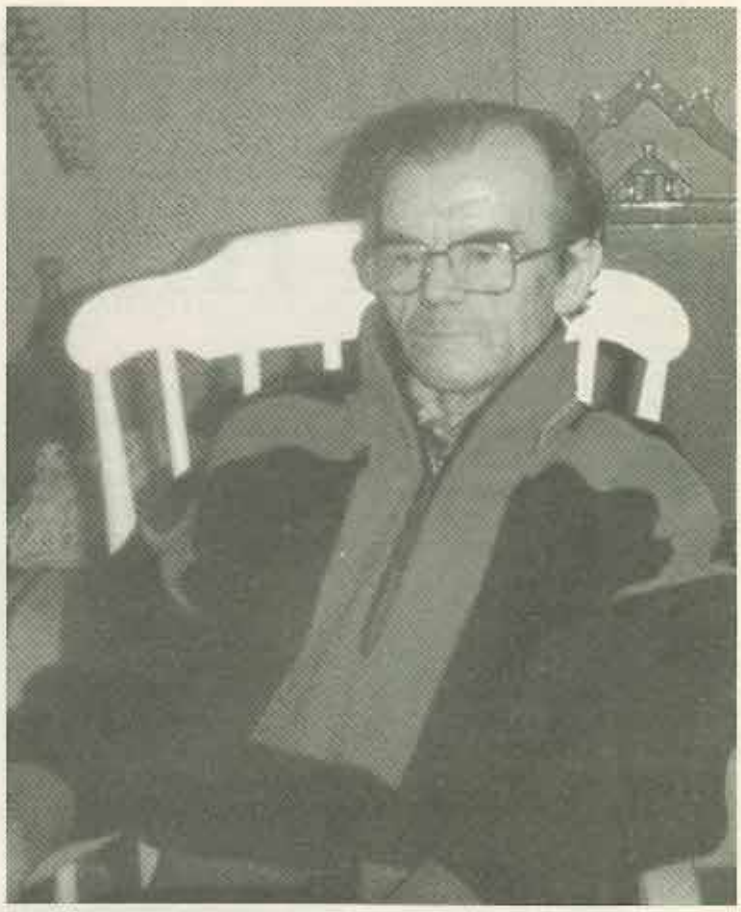
Julkaisutoimikunta:
Antti Karlin, Sundholmantie 194, 23500 Uusikaupunki, p. 02-841 4418
Järjestötoimikunta:
Terttu Civil, Välikatu 8 A 5, 37100 Nokia, p. 03-342 0933
Koulutustoimikunta:
Hanna-Mari Sinilehto, Liclahdentie 43 A 10, 33410 Tampere, p. 03-346 4994
Kämppätoimikunta:
Seppo Björkengren, Kesäkatu 22, 76100 Pieksämäki, p. 015-420 083
Nuorisoasiaintoimikunta:
Marjut Nummela, Pinolaaksonkatu 10 G, 60320 Seinäjoki, p.k. 06-423 8183, p.t. 06-419 8111
Retkitoimikunta:
Väinö Martikainen, Atomitie 5 A 3, 33720 Tampere, p. 03-318 4148
Saamelaisasiaintoimikunta:
Ritva Loimio, Puistotori 6 as 16, 40100 Jyväskylä, p. 014-615 282
Juhlakirjatyöryhmä:
Raimo Niklander, Kaskitie 20, 00630 Helsinki, p. 09-754 1968
Susivaliokunta:
Jorma Alapuranen, Vallikatu 5-7 A 4, 02600 Espoo, p. 09-512 0378
Erävaelluksen SM-2000 johtoryhmä ja johtokunnan TYÖVALIOKUNTA
Kyösti Lamminjoki, Graniittitie 15 A 21, 00710 Helsinki, p. 09-376 845 tai 040-594 3297

TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 1998

Varsinainen toiminta	*Toteutunut 1.1.-30.9.97*	*Arvio 1997*	*Arvio 1998*
1. KÄMPPÄTOIMINTA			
Susikyrö			
TUOTOT			
Kiinteistön käyttötuotot	16.857	13.000	14.000
KULUT			
Verot ja vakuutukset	2.514	2.800	2.700
Muut kulut	4.839	5.000	5.000
Susi-Talas			
TUOTOT			
Kiinteistön käyttötuotot	4.022	3.000	3.500
KULUT			
Verot ja vakuutukset	1.880	2.200	2.000
Puunhankinta	1.000	–	–
Muut kulut	7.864	6.900	4.000
Susi-Kiisa			
TUOTOT			
Kiinteistön käyttötuotot	3.645	3.800	3.500
KULUT			
Verot ja vakuutukset	2.015	2.300	2.200
Puunhankinta	1.830	1.000	
Muut kulut	1.365	2.500	2.000
Kämppätoiminta yht.	+1.217	–2.900	+3.100
2. VÄLITYS- JA MYYNTITOIMINTA			
TUOTOT			
Tarvikevälitys	5.354	10.000	6.000
Avaimet	6.000	5.000	6.000
Juhlakirja	–	50.000	50.000
KULUT			
Juhlakirja	229	85.000	100.000
Välitys- ja myynti yht.	+11.124	–20.000	– 38.000
3. KOKOONTUMISET JA KOKOUKSET			
KULUT			
Kevät- ja kesäpäivät	–	1.000	1.500
Susiaiset	–	1.000	1.000
Vuosikokoukset	1.914	3.500	3.000
Johtokunta	3.238	9.000	8.000
Toimikunnat	864	3.000	3.000
Muut kulut	670	3.000	3.000
Kokoontumiset/ kokoukset yht.	– 6.686	– 20.500	– 19.500
4. TUNTURILATU-LEHTI			
TUOTOT			
Ilmoitukset	800	–	2.000
KULUT			
Painatus	30.290	30.000	30.000
Postitus	15.729	16.000	17.000
Muut kulut	298	1.000	1.000
Tunturilatu-lehti yht.	45.517	–47.000	– 46.000
5. KOULUTUSTOIMINTA			
TUOTOT			
Koulutustoiminta	1.000	2.000	1.000
KULUT			
Koulutustoiminta	6.622	10.000	2.000
Toimikunnat	–	2.500	1.000
Koulutostoiminta yht.	–5.622	– 10.500	–2.000
6. MUU VARSINAINEN TOIMINTA			
TUOTOT			
Muut tuotot	–	500	–
KULUT			
Palkkiot	–	1.000	1.000
Toimistokulut	138	1.000	1.000
Painatus, kopiointi	3.398	4.000	4.000
Posti- ja puhelinkulut	982	2.500	2.500
Pankkikulut	776	1.000	1.000
Jäsenasioiden hoito	14.474	22.000	25.000
Huomionosoitukset	2.530	4.100	2.000
Muut kulut	1.590	1.000	1.500
Muu vars. toim. yht.	– 23.888	– 36.000	– 38.300
VARAINHANKINTA			
TUOTOT			
Jäsenmaksut	191.669	200.000	195.000
KULUT			
Jäsenmaksut			
Suomen Ladulle	60.090	63.000	63.000
Muut jäsenmaksut	150	–	200
Varainhankinta yht.	+ 131.429	+ 137.000	+ 131.800
TILIKAUDEN TULOS		+–0	+ 8.900

Kirjailija, opettaja H.A. Guttorm

Saamen kielen ja kulttuurin esitaistelija

Hans Aslak Guttorm kotonaan Outakoskella. Kuva on Guttormien perhealbumista ja otettu noin 10 ennen kirjailijan kuolemaa.

Utsjoen Outakoskella asunut opettaja ja kirjailija Hans Aslak Guttorm teki pitkän ja ansiokkaan päivätyön saamen kielen ja kulttuurin eteenpäin viejänä. Hänen vaikutuksensa näkyy Tenojokivarressa edelleen monin tavoin.

Tapasin Guttormin asuessani 80-luvun puolen välin jälkeen parin vuoden ajan Outakoskella. Tein hänestä haastattelun hänen 80-vuotispäivänään sodankyläläiseen Pohjoiskaira -lehteen. Juttu julkaistiin 18.12.1987.

Tämän artikkelin pohjana olen käyttänyt haastattelun tietoja sekä keväällä 1997 hänen tyttäreltään, opettaja Inga Guttormilta saatuja lisäyksiä ja tarkennuksia.

H.A. Guttorm syntyi 15.12. 1907 Outakoskella Josef Guttormin ja hänen vaimonsa Maaritin, omaa sukuaan Laiti, kolmantena lapsena. Maarit Guttorm oli kotoisin Utsjoen Garnjargasta.

Josef ja Maarit Guttormin perheeseen ennen Hans Aslakia olivat jo syntyneet Uula ja Inga-Elli. H.A:n jälkeen perheen lapsiluku lisääntyi vielä viidellä. Nuorempien sisarusten nimet olivat Maarit, Jooseppi, Helmi, Jouni ja Kirsti.

Outakosken kylään kansakoulu oli perustettu jo vuonna 1878. Se on yksi Lapin ja koko Suomen vanhimpia kansakouluja. Koulun opettajana toimi Hans Aslakin isä Josef.

H.A. kävi isänsä opastuksella kansakoulun ja jatkoi sen jälkeen opintoja kansanopistossa Haapavedellä. Sieltä hän palasi Outakoskelle vuonna 1929 ja oli talven Norjan puolella Karasjoella kaupparenkinä.

Nuoren miehen mieli paloi kuitenkin jatko-opintoihin, joten muutto etelään oli jälleen edessä. Jyväskylän seminaarista H.A. Guttorm valmistui 1935 ja oli valmis opettajan paperit taskussaan astumaan työelämään.

Ensimmäisen opettajan paikkansa H.A. Guttorm sai Inarin seurakunnalta. Vuodet 1936-38 hän toimi katekeettana työympäristönään Akujärven ja Partakon seudut ja niiden saamelaisperheet. Inarin Riutulassa Guttorm oli opettajana lukuvuoden 1938-39.

Josef Guttormin jäätyä eläkkeelle Outakosken koulun opettajan virasta poika Hans Aslak valittiin jatkamaan hänen työtään. H.A. Guttorm toimi Outakoskella opettajana kaikkiaan 30 vuoden ajan, vuodesta 1939 vuoteen 1969.

Naimisiin H.A. Guttorm meni 3.3.1941 Kittilästä kotoisin olleen Senja Kantolan kanssa. Pariskunta oli tavannut toisensa Outakoskella. Senja Kantola työskenteli Utsjoella silloisen Lapin maatalousseuran maatalouskerhoneuvojana. Perheeseen syntyi viisi lasta. Neljästä tyttärestä kolme eli Seija, Inga ja Tuula ovat jatkaneet isänsä ja isoisänsä ammattia opettajina, Airi on perheenäitinä Punkaharjulla ja poika Nilla työskentelee saamenkielisen sanomalehden toimittajana Karasjoella.

Eläkkeelle siirryttyäänkään H.A. ei jättänyt rakasta kotiseutuaan. Hän asui Outakosken koulua vastapäätä olevassa omakotitalossaan seuraten tiiviisti kylän elämää, kylästeli naapureissa ja kalasti Tenolla kesäisin. Outakoskella lohen soutuun on erinomaiset mahdollisuudet. Komeat kosket Akukoskelta Reistiin asti ja juuri koulun kohdalla rauhallisesti lipuva suvanto ovat tunnettuja ottipaikkoja.

H.A. Guttorm kuoli Outakoskella 24.3.1992.

Tuottelias kirjailija

Opettajan toimensa ohessa H.A. Guttorm kirjoitti paljon. Hänen tuotantoonsa kuuluu runoja, proosaa, muistiinpanoja saamelaisten elämäntavoista ja kulttuurista sekä lehtijuttuja. Koulunsa joulujuhliin hän kirjoitti näytelmiä, joita oppilaat innokkaasti esittivät.

H.A. Guttormin teoksista ensimmäisenä, vuonna 1940, julkaistiin Koccam Spalli (Heränyt tuulispää), kokoelma saamen kielellä kirjoitettuja runoja. Niin sanotun Itkosen laatiman aapisen avustajana hän on kirjoittanut aapiseen saamenkielisiä runoja. Guttormin kääntämä, saamen oloihin sovellettu terveysopas (Sami nieidai ja kandai tearvasvuodaoappa) ilmestyi vuonna 1942.

Suurin osa Guttormin teoksista on julkaistu kuitenkin vasta 1980-luvulla, 40 vuoden odotuksen jälkeen. 1982 julkaisi norjalainen, Karasjoella toiminut Jorgaleaddji Ås pienoisromaanin Golgadeamen (Kulkuttamassa) ja runoelman Cierru jietna meahcis (Huutavan ääni metsässä). Se kertoo äidinkielen etsimisestä ja saamelaisten historiasta. 1984 oli julkaisuvuorossa rajantarkastusmatkasta Tenolla kertova pienoisromaani Rádjajohtin (Rajamatka) ja 1986 Karasjoen tapahtumia kuvaava Iesnjargga siljut (Iesniemen pihoja). Mainittakoon, että kaikki 80-luvulla julkaistut teokset H.A. Guttorm oli kirjoittanut 1930-luvulla.

H.A. Guttormin uusin teos, postuumina 1996 julkaistu Suvvi jahki (Humiseva vuosi) sisältää hänen Outakosken koulun oppilaita varten eri vuodenaikoina kirjoittamiaan näytelmiä, novellin ja runoja. Kirjan teksteihin varta vasten tehty upea akvarellikuvitus on Pohjois-Norjan tunnetuimpiin kuuluvan saamelaisen kuvataiteilijan Iver Jåksin käsialaa.

Näin H.A. Guttorm miettii oman äidinkielensä kohtaloa Suvvi jahki -kirjan runossa Eatnigiella. Sámegiella, gollegiella,/ manne oadát, slundádat?/ Ale jaskkot eatnigiella,/dasgo vieris gielat, mielat/dutnje jo hávddi goivvodit,/vaikke it leat velá liddon,/eaige urbbit rahpasan.

Osa Guttormin käsikirjoituksista on edelleen julkaisematta. Hänen 1960-luvun alussa kirjoittamissaan jutuissa henkilöt ovat vielä tunnistettavissa, joten tekstejä ei ole haluttu päästää julkisuuteen.

H.A. Guttorm on kansainvälisesti tunnettu saamelaiskirjailija. Hänen runojaan on käännetty suomeksi, ruotsiksi, norjaksi, unkariksi, saksaksi ja englanniksi.

Sápmelas -lehden toimittajana Guttorm toimi myös useita vuosia 1930-luvulla.

Saamelaisaktivisti ja kunnallispoliitikko

H.A. Guttormilla riitti aikaa opettajan ja kirjailijan töittensä ohessa myös yhteisten asioiden hoitoon. Hän oli perustamssa Sami Littoa Alaviekassa 1945 toimien sen hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana vuosina 1945-48. Pohjoismaisen saamelaisneuvoston jäsenenä Guttorm oli kolme vuotta ja Saamelaisen kristillisen kansanopiston johtokunnassa vuodesta 1950 alkaen usean vuoden ajan.

Guttorm osallistui aktiivisesti myös kunnalliselämään. Utsjoen kunnanvaltuutettuna hän toimi 10 vuotta. Työskentely kunnallisten lautakuntien jäsenenä ja puheenjohtajana on hänelle myös tuttua.

H.A. Guttormin monipuolinen ja arvokas työ saamelaisen kulttuurin eteen pantiin merkille monilla tahoilla. Hän oli Saamelaisen kirjailijaseuran kunniajäsen ja Lapin Sivistysseuran kunniajäsen. Lisäksi hänelle on myönnetty Suomen opettajien ammattijärjestön kultainen ansiomitali kulttuurin puolesta.

Outakoskella H.A. Guttormin panos oman kielen ja kulttuurin eteen on ollut merkittävä. Hänen oppilainaan on ollut monia tunnettuja ja arvostettuja saamelaiskirjailijoita, kuten esimerkiksi Kirsti Paltto, Eino Guttorm, Kerttu Vuolab ja Johannes Guttorm. Oma merkityksensä H.A:n työllä on ollut varmasti myös outakoskelaisten aktiivisen teatteriharrastuksen syntyyn.

Seija Lipsanen

Kokouksissa 7/97-10/97 käsiteltiin mm seuraavia asioita:

- Hyväksyttiin ehdotukset uudistetuista ainaisjäsen- ja jäsenkortista.
- Päätettiin maksaa 750 mk latumaksu Kyrönperän ladulle
- Päätettiin, ettei kämppien aikaisempaa avainta vaihdeta enää uuteen 50 mk:lla, sillä lukkojen uusimisesta on kulunut pitkä aika.
- Päätettiin muistaa Tuomo Jantusta hänen 50-vuotispäivänään osoittamalla 200 mk hänen toivomalle "LHK Päiväkodit" tilille.
- Päätettiin uusia Susi-Talaksen patjat.
- Uudistettiin kerhoille menevä toimintalomake vastaamaan Suomen Ladulle toimitettavaa Tunturiladun toimintalomaketta. Valmistui "vuosikaavake", jolla tiedustellaan kerhoilta vuotuiset henkilö- ym tiedot.
- Päätettiin lähettää Tunturilatu-lehteä Suomen kirjastoihin, Lapin matkailukeskuksiin ja Metsähallituksen Lapin luontokeskuksiin.
- Järjestetään vuotuinen valokuvauskilpailu Tunturilatu-lehden kuva-aineiston kartuttamiseksi.
- Päätettiin liittää Tunturiladun sivu Internetiin.
- Lähetettiin surunvalitteluadressi Valde Kelottijärven kuoleman johdosta.
- Todettiin, että Tunturilatu ja Tunturikerho Kavtsi ovat mukana järjestämässä Suomen Ladun 60-vuotisjuhlanäyttelyä Retkeily eilen - Retkeily tänään Helsingin Rautatieasemalla 28.1.98-9.2.98.

Hyvää alkanutta vuotta 1998 kaikille ja mukavia retkiä!

Marita

NUORTEN RETKI HALTILLE 20.7.–29.7.1997

Nuorten retki oli jatkoa Nuorten retki Lapissa 1995 -tapahtumaan. Nyt nuoret olivat pari vuotta vanhempia ja jaksoivat mainiosti vaativan vaelluksen telttamajoituksineen ja maastoruokailuineen.

Meitä aikuisia oli kolme ja kokemuksemme mukaan pärjäsimme, kun keksimme jättää osan kantamuksistamme edelliselle autiotuvalle odottamaan paluumatkaa. Tavarat pysyivät (vähän piilotettuina) hyvin tallella.

Nuoret viihtyivät keskenään ja tulivat toimeen hyvin. Lumisotakin, Gerby - Mäntyharju, päättyi tasapeliin 10 - 10, kunnes molemmat joukkueet olivat lumesta yhtä märkiä.

Tunturiladun nuorten retken toteutti Tunturikerho Vihta, jota Logi avusti yhdellä jäsenellä. Kuvakertomuksen kuvasivat Mikki Hautamäki ja Pirkko Westergård.

Pirkko Westergård

Haltin valloittajat Mikki, Sanna, Miia ja Benny – OHI ON!

Olimme innokkaasti odottaneet tätä matkaa ja valmisteluja tehtiin jo useita päiviä ennen lähtöä. Vaellusretki oli meille molemmille ensimmäinen, mutta ei varmastikaan viimeinen! Maisemat ja ilmat ylittivät odotuksemme, samoin kuin matkaseura, josta jäi pelkästään iloisia muistoja.

Valkka joskus (?) rinkka painoi selässä ja jalat eivät olisi nousseet maasta, eväiden ja sisun voimalla jaksoimme ylös Haltille asti. Se miten selviydyimme takaisin, on meille yhä arvoitus ...

Matkan kohokohta oli se upea tunne, kun viimein valloitimme Haltin. Haltimuori oli meille suosiollinen ja saimme nähdä sekä Suomen että Norjan tunturit selkeässä säässä. Huipulla suoritimme myös rituaalin, jossa pyysimme lupaa tulla uudelleen ihailemaan maisemia.

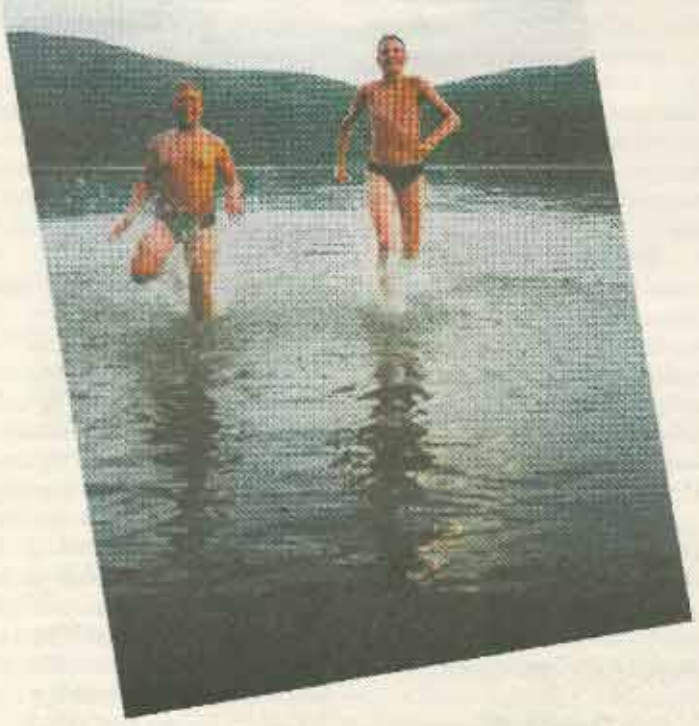
Kiitokset ihanalle ryhmällemme: Kalelle, Pirkolle ja Marjutille sekä Mikille ja Bennylle (ikävä tulee teitä kaikkia) ja tietysti myös Tunturiladulle !

Toivottavasti voidaan joskus ottaa reissu uusiksi !

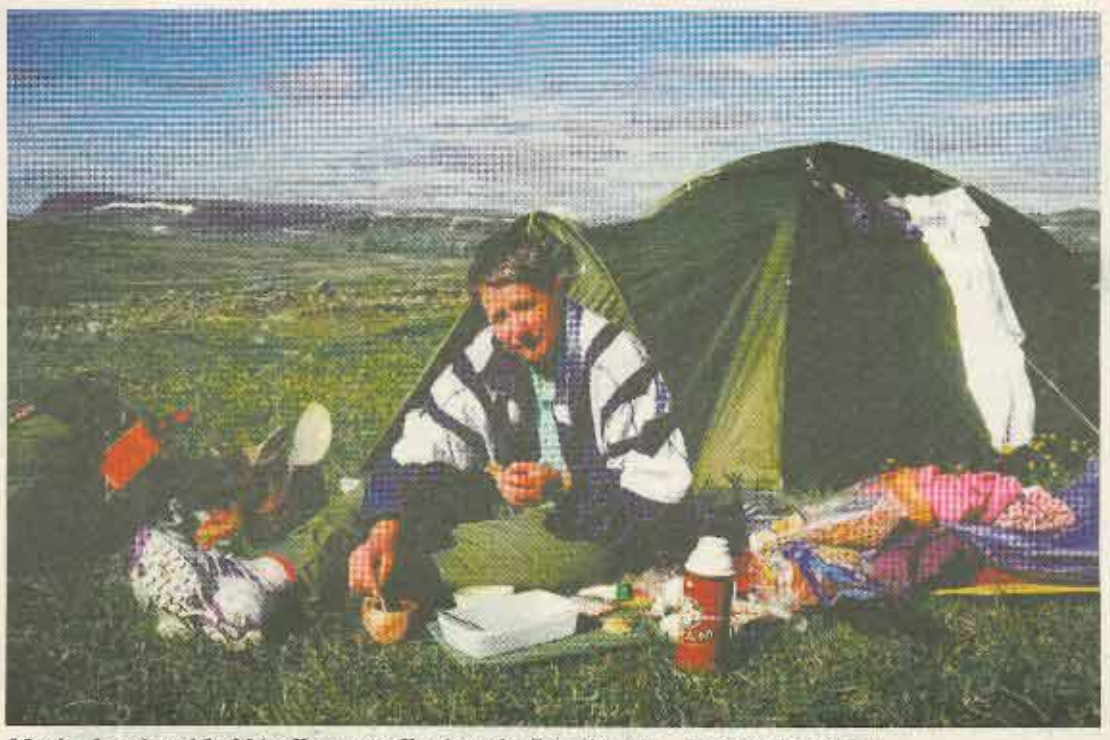
Iloisin terveisin Haltin valloittajat **Miia Kanerva** (No 53241) ja **Sanna Hyyryläinen** (No 53242)

Haltin liukumäki oli n. 300 metrin mittainen. Mikki vauhissa.

Mikki ja Benny vauhdissa. Vesi oli raikasta ja pesu kävi nopeasti.

Marjut kotoisasti kukkivalla nurmella, jossain Saarijärven – Kuonjarin välillä.

Haltin vaellus

Huipulla. Pojat kertomansa mukaan ensin. Mikki nro 53239, Benny 53240, Miia 532 41, Sanna 53242, Marjut 53243 ja Pirkko 532244.

Lähdimme Saanan majalta vaeltamaan sunnuntai-iltapäivänä kalottireittiä pikin "Tsahkaljärvelle" asti. Ensimmäiset kilometrit olivat aika tuskallisia, koska rinkkaan tottuminen kesti pari päivää. Seuraavana päivänä vaelsimme vähän Saarijärven kämpän ohi ja yövyimme teltassa jonka pystytimme kukkaiseen rinteeseen. Peseydyimme purossa jossa vesi oli jääkylmää ja mäkäräiset kiusasivat, mutta lopuksi purosta juoksi kaksi sinistä mutta puhdasta miestä.

Seuraavana päivänä oli aurinkoinen sää ja vaelsimme Saivaaralle asti. Yövyimme mökissä jossa oli kauhea meteli, koska Marjut kuorsasi, mutta väsyneet vaeltajat nukkuivat silti sikeästi.

Neljäntenä vaelluspäivänä saavutimme "Pihtsusjärven" autiotuvan. Sinä päivänä näimme paljon nähtävyyksiä. Autiotuvassa tapasimme Haltilla vihityn pariskunnan. Samana yönä parisataa röhkivää poroa juoksi telttojen ohi. Oli hyvä tuuri että porot eivät kompastuneet telttoihin.

Kun seuraava aamu koitti lähdimme kiipeämään kohti Haltin huippua. Huipulle kiipeäminen kesti suurinpiirtein neljä tuntia. Vaelluksen kohokohta oli kun istuimme Haltin huipulla, Suomen korkeimmassa kohdassa ja joimme kuumaa marjakeittoa, söimme leipiä ja suklaata. Haltilta alastulo kesti vain kolme tuntia. Ensimmäiset 300 metriä laskimme pyllymäkeä sadehousuilla ja sitten oli edessä jälleen ärmoton kivikko.

Marjutin rinkasta löytyi...

Päästyämme takaisin "Pihtsusjärvelle" huomasimme että Haltinmuori poltti piippua, koska Haltin huipulle ilmestyi isoja tummia pilviä. Oli onnea että kävimme Haltilla juuri sinä päivänä eikä seuraavana päivänä koska silloin näkyvyys oli ainoastaan parikymmentä metriä. Meidän yli lensi helikopteri vain kuuden metrin korkeudella. Sumuinen sää kesti kaksi päivää ja kun sumu hävisi olimme jo Saarijärvellä. Samana iltana jatkoimme vielä "Tsahkaljärvelle". Seuraava päivä oli huilipäivä, koska olimme päivän aikataulussa edellä.

Viimeinen vaellusosuus meni silmänräpäyksessä. Olimme vihdoin viimein taas Saanan majalla. Siellä saunoimme kunnolla ja sitten juhlimme onnistunutta vaellusta syömällä kunnon pihvit hotellin ravintolassa. Yövyimme Paavonmajassa ja aamulla lähdimme kohti Vaasaa. Vaikka vaellus oli rankka, kannatti ehdottomasti lähteä.

Kiitos onnistuneesta vaelluksesta, Pirkko Westergard, Marjut Nummela, Miia Kanerva, Sanna Hyyryläinen ja Kalevi Kanerva.

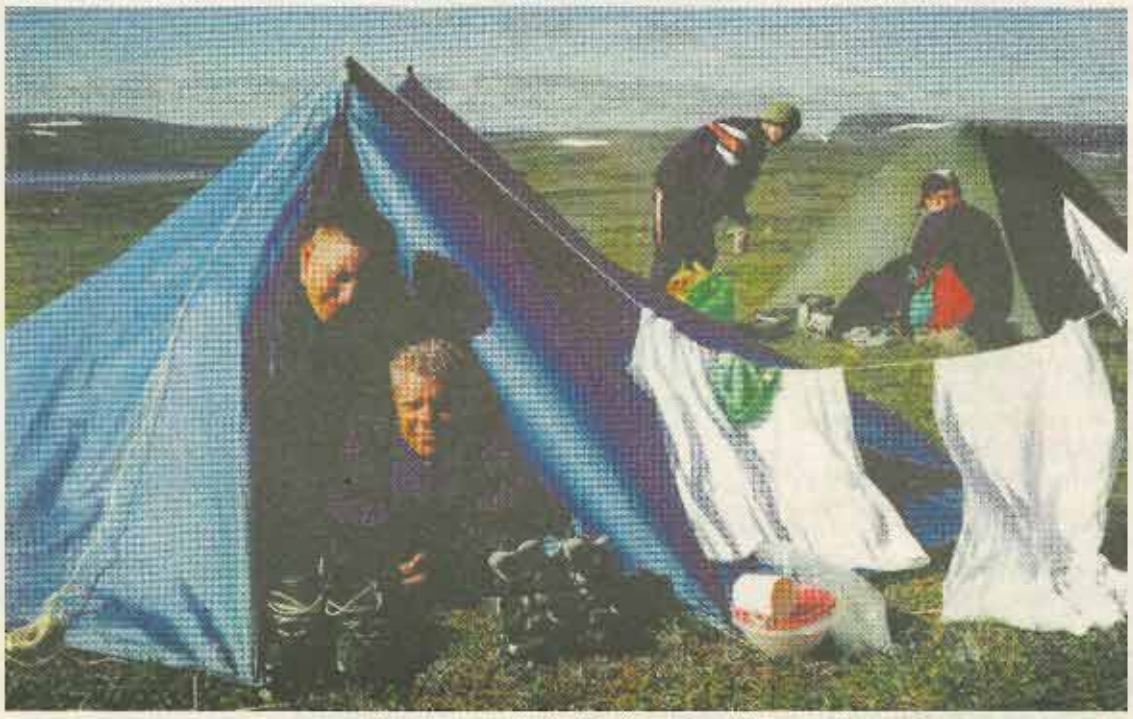
Terveisin
Benny Hellqvist ja
Mikael Hautamäki

Minnan ja Sannan huippuskoolaus. Jompikumpi ehti ekaks huipulle – tai sitten pojat.

Poikien ruokalistalla oli sienikeittoa, lihaa ja muusi – eikä palanut pohjaan.

Leirillä oli mukava välillä löhöillä teltassakin.

Pojat tiskaavat astiat ja Marjut varpaansa Vuomakasjärvessä.

Varustaudu aina pahimman varalle

Viime vuosinakin on muutama retkeilijä menehtynyt arktisissa olosuhteissa ja tästä syystä lehti lähetti viidelle kokeneelle vaeltajalle allaolevat kysymykset. Kolme heistä vastasi. Toivottavasti tämä aukeama innostaa tunturilatulaiset itsensä kehittämiseen ja varustautumiseen aina pahimman varalle.

Kuviteltu tilanne

Olet johtamassa helmikuussa - 15 asteen pakkasessa kolmen hengen ryhmää Lapissa, kun huomaat äkillisen lumimyrskyn alkavan. Näkyvyys on enää alle viisi metriä ja lähimpään kämppään tai maantielle on matkaa 30 kilometriä.

Kysymys: Miten toimit ja millainen hätävarustus pitäisi tällaisella vaelluksella olla mukana ?

Todellinen ja koettu tilanne

Kysymys: Kerro lyhyesti, millainen on omasta mielestäsi ollut vaikein tilanne omalla retkelläsi ja miten olet tällöin toiminut.

Christer Boucht:

1. Kuviteltu tilanne

Eteneminen lopetetaan. Kotetaan saada kuoppa lumeen telttaa varten, mikä tulee olemaan vaikeata, koska kuoppa pakkaa täyttymään jatkuvasti. Jokaisella on oltava oma lapio.

Teltta laitetaan pystyyn yhteisvoimin ja reput ym. varusteet sijoitetaan telttaan. Sukset ja sauvat niputetaan yhteen ja asetetaan pystyyn teltan viereen, jotta ne eivät lennä myrskyn mukana ja samalla ne osoittavat mahdollisille etsijöille, missä asustellaan.

Sitten levitetään makuualustat, sytytetään keitin ja keitetään kuumaa juotavaa. Telttalamppu laitetaan palamaan. Riisutaan jalkineet ja hiihtopuvut ja odotetaan rauhassa parempia ilmoja. Kyllä ne jonakin päivänä tulevat.

Kännykkä on hyvä olemassa matkassa ja jos sellainen löytyy, otetaan yhteys seuraavaan ja edelliseen tukikohtaan tai ryhmään.

Hätävarustus on perin venyvä käsite. Vakiovarustuksella pärjää.

2. Todellinen tilanne

Smolannin Vimmerbyystä kotoisin oleva Hans Algotsson on miltei koko elämänsä asunut Klondikessä, huuhtonut kultaa, tehnyt tietöitä, toiminut trapperina, vaeltanut. Tiesin etten voi saada parempaa matkakumppania. Päätimme hiihtää Canadan Northwest Territorion Inuvikin kylästä rajan ylitse Alaskan itäisimpään eskimokylään Kaktovikiin. Matkaa sinne kertyy n. 220 km. Meillä kummallakin oli koira, osaksi vetoapuna ja osaksi jääkarhusuojana sekä lisäksi kevyet ahkiot.

Kaksi ensimmäistä päivää onnistui hyvin. Matkaa teimme kovassa pakkasessa, noin -28°, reilusti 50 km. Keväthanki oli hyvä. Mahdottoman paha myrsky ja pyry oli riehunut useampia päiviä ja elimme siinä uskossa, että Beaufortin meri oli nyt näyttänyt mihin se pystyy ja että saisimme nauttia aurinkoisista kevätpäivistä.

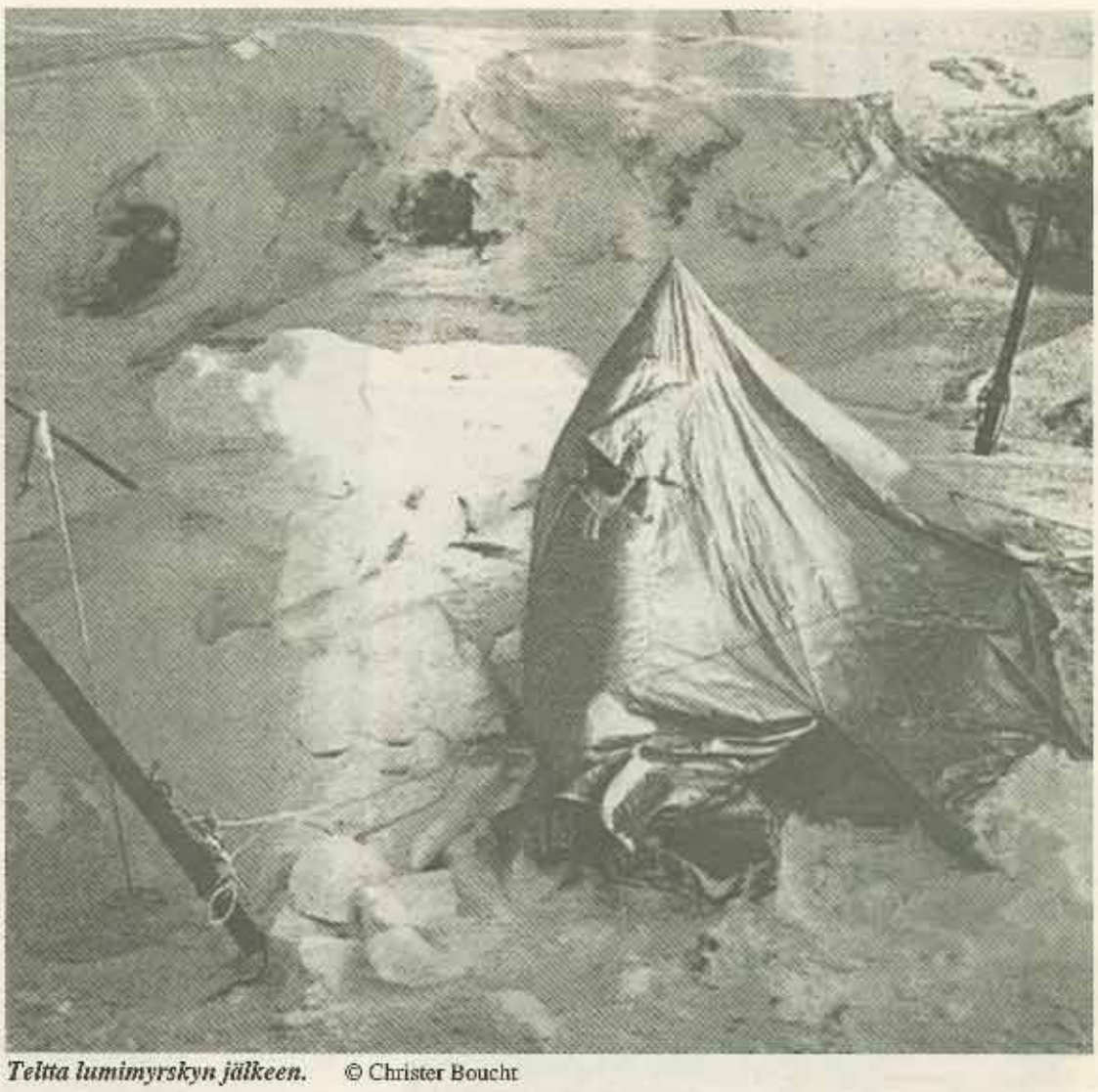
Seuraavan iltapäivän puolivälistä katselin rutiininomaisesti ilmapuntaria ja se laski vallan huimasti. Uusi myrsky oli tulossa, suunta vain oli salaisuus siinä vaiheessa. Päätimme heti kääntyä vasemmalle kohti Alaskan rannikkoa, joka näkyi hyvin. Löysimme jääröykkiön, jonka viereen pystytimme heiveröisen Fjällräven Expedition telttamme. Koirat jätettiin – maassa maan tavalla – nukkumaan lumikuoppaan.

Hasse on viisas ja kokenut mies, hän etsii reputsaan noin 8-10 metrin pituisen, punaisen, heijastavan merkkinauhan. Kiinnittää sen sauvan päähän ja pystyttää sen röykkiön huipulle. Ohikulkevia varten.

Illalla myrsky on jo telttaa ravistamassa. Asteita on -28° ja tuulen voima 32 sekunttimetriä. Pakkasteho on noin -70°. Se ei meitä liikuta, koska meillä on erinomaiset makuupussit.

Seuraava aamu tuo ikävyyksiä mukanaan. Teltan liian ohkainen keskusteltatanko rupeaa antamaan periksi, seuraavana päivänä se on jo vaakasuorana emmekä uskalla sytyttää primustamme. Telttakangas voisi syttyä tuleen. Rupeamme makuupusseihimme keräämään mitä tavaroita välttämättä tarvitsemme, kun tuuli vie teltan. Kissan korkuisin kirjaimin kirjoitan lokikirjaani tervehdykset perheille ja selostuksen mitä siihen saakka on tapahtunut. Kirjoitan makuupussin pimeydessä.

Mutta kun lauantai valkenee laantuu myrsky muutamassa tunnissa. Hasse oli varannut viikon tätä lystiä varten, joten jouduimme keskeyttämään matkan ja lauantaina myöhään illalla olimme taas lähtöpaikassamme, Gulf Oilin öljynporauslaivastossa.

Teltta lumimyrskyn jälkeen. © Christer Boucht

Vuonna 1986 tein uuden yrityksen slovakki Milan Carnogurskyn kanssa ja saavutimme päämäärämme, Kaktovikin kylän viikossa. Kylän poliisit sanoivat odottaneensa meitä kaksi vuotta. Olin kirjoittanut heille, että saavumme huhtikuussa 1984.

Terttu Civil:

1. Kuviteltu tilanne.

Ryhmä on varautunut siihen, että vaelluksen aikana se pystyy majoittumaan myös ulkona. Kuvitellun tilanteen tullen on tehtävä mahdollisimman nopeasti ratkaisu suojautumisesta. Jos suinkin mahdollista etsitään tuulelta suojaisaa paikkaa.

Koska pakkasta on melkoisesti pidetään huolta, että päällä olevat vaatteet ovat kuivat suojaan mentäessä.

Jäädään odottelemaan lumimyrskyn laantumista. Yövytään jos on tarpeen ja jatketaan matkaa vasta, kun olosuhteet sen sallivat.

Varusteet:

- teltta tai laavu
- 2 avaruushuopaa
- jokaisella 2 makuualustaa
- makuupussi joka on riittävän alhaiselta pakkaselta suojaava. Vähintään -30°C.
- vaatetuksena kunnon anorakki, untuvatakki, ja -housut, villaista ja tuulenpitävää vaatetta. Myös käsiin, päähän ja jalkoihin.
- malttia ja luonnonvoimien kunnioittamista
- jokaisella oma n. 1 l termospullo, jossa lämmintä juotavaa.
- laskettelulasit helpottavat leiriä pystytettäessä.
- lapio

2. Todellinen tilanne.

Meitä oli 6 hengen vaellusjoukko kahden viikon hiihtovaelluksella. Neljännen päivän aamuna loukkasin jalkani (vanha vaiva). Olimme n. 20 km päässä puhelinpaikasta. Maasto suunniteltuun kulkusuuntaan oli tasaista suota. Jalan ensiavun ja sidonnan jälkeen lähdimme hiihtämään seuraavalle tuvalle josta sain kelkkakyydin Luirolle, jonne olisi saanut tarvittaessa soitettua kuljetusavun. Joukko jakautui kahdeksi, Tuula jäi kanssani Luirolle. Parin päivän levon jälkeen jalka tuntui kestävän. Päätimme jatkamaan matkaa tekemiemme uusien reittisuunnitelmien mukaan. Jalka kesti eikä vaelluskaan kokonaan kariutunut.

Tunturiladun suuri valokuvauskilpailu

Tervetuloa osallistumaan Tunturiladun suureen valokuvauskilpailuun! Se on tarkoitettu kaikille jäsenillemme, ja kaikki kuvat kilpailevat samassa sarjassa riippumatta siitä, ovatko ne dioja vai paperikuvia. Tavoitteena on saada jäsenistön ottamat hyvät kuvat esille muidenkin ihasteltaviksi ja kartuttaa kuva-arkistoamme mm. Tunturilatu-lehden kuvittamista varten.

Kilpailussa sijoittuneita odottavat kunnia, julkisuus ja hyvät, tavoittelemisen arvoiset palkinnot.

Jos aihe ja toteutus ovat puhuttelevia, ei kuvien välttämättä tarvitse olla teknisesti huippuluokkaa, joten tavallisella pienkameralla otetuilla "kymppikuvilla" voi aivan mainiosti osallistua. Mukaan vain, kuvat ja kyvyt esiin!

Kilpailun säännöt

1. Osanotto-oikeus on Tunturilatu ry:n jäsenillä.

2. Kilpailukuvien aiheen on liityttävä Tunturiladun toiminta-kenttään: Lappiin, retkeilyyn, luontoon, järjestötapahtumiimme, kämppiimme jne.

3. Jokainen kilpailija voi lähettää kilpailuun rajoittamattoman määrän diakuvia, väripaperikuvia tai mustavalkokuvia. Kuvien kokoa ei ole rajoitettu.

4. Kilpailija lahjoittaa kuvat Tunturilatu ry:lle täysin julkaisuoikeuksin. Kilpailija vastaa siitä, että kuvissa esiintyvät henkilöt sallivat niiden julkaisemisen korvauksetta.

5. Kilpailuun osallistuvien kuvien on oltava perillä viimeistään 15.3.1998 osoitteessa Juhana Häme, Soukankaari 8 A 5, 02360 Espoo.

6. Kilpailukuvat arvostelee raati, jonka muodostavat Hannu Hiltunen, Tuula Granroth ja Juhana Häme. Kaikki kilpailuun lähetetyt kuvat kilpailevat samassa sarjassa, ja jokainen kuva arvioidaan erikseen, riippumatta muista kilpailijan lähettämistä kuvista. Kilpailijoiden sijoituksen ratkaisee raadin näkemyksen mukainen yksittäisten kuvien paremmuusjärjestys.

Kilpailun tulokset julkistetaan Tunturilatu-lehdessä 2/98, joka ilmestyy huhtikuussa. Palkinnot toimitetaan voittajille tulosten julkistamisen jälkeen.

Lumimyrskyssä

On syytä miettiä etukäteen mitä tekee silloin kun joutuu lumimyrskyyn. Vaikka todelliset tilanteet ovat usein sellaisia, ettei niitä pysty ennalta kuvittelemaan, niin silti jonkinlaisesta toimintamallista on hätätilanteessa apua.

Myrskyn enteiden näkyessä alan jo miettiä eri mahdollisuuksia hätätilanteen varalta. Vauhdin kiristäminen ei hyödytä mitään. Myrsky tulee silloin kun on tullakseen. Se on parasta kohdata hyvissä voimissa ja paita kuivana. Myrskyssä ei kannata hiihtää vastatuuleen. Siinä vain väsyttää itsensä ja kylmettyy, kun keho ei enää tuota lämpöä.

Jos mahdollista, niin pyrin viemään ryhmän myötätuuleen, suojaisaan paikkaan. Lumipyryssä on tärkeää huolehtia ryhmän koossa pysymisestä. Kiinnitän ahkion perään köyden ja siihen silmukoita sopivin välein toisia hiihtäjiä varten. On edettävä hitaasti ja pysähdellen. Paleltumaläiskiä on tarkkailtava toisten kasvoilla ja muutenkin seurattava väsymisoireita.

Jos hiihtäminen tuntuu mahdottomalta, on heti tilaisuuden tullen kaivauduttava lumeen, tehtävä hätäsuoja. Tasaisella maalla tai loivalla rinteellä kaivetaan kuoppa suoraan alaspäin, jyrkässä törmässä vaakasuoraan. Lumen tiiviydestä riippuu millainen kuopasta tehdään ja kätetäänkö se lumilohkareilla vai avaruushuovalla tai teltalla.

Jos kaikki ryhmän jäsenet ovat terveitä, on hätäsuojassa vain odotettava myrskyn laantumista syöden ja juoden sekä tarkkaillen suojan kestävyyttä ja ilmanvaihtoa. Ryhmässä täytyy olla lähes kuolemaisillaan oleva retkikumppani, ennenkuin hyväkuntoisimman kannattaa ottaa riski ja lähteä hakemaan apua.

Varusteet lumimyrskyn varalle

Puuttomien tunturien hiihtovaelluksella olen jonkin verran varustautunut lumimyrskyn varalle. Se on kompromissi, sillä täydellistä varustusta ei tilanteiden erilaisuuden vuoksi pysty toteuttamaan, eikä myöskään kuljettamaan.

Tärkein varuste talvisilla vaelluksilla on lumilapio. Aikaisemmin käytin alumiinista autolumilapiota. Muutamia sellaisia tuli tuhottua kovan hangen kaivuussa ja siirryin samanmalliseen teräslapioon. Yhdellä vaelluksella selfainen putosi ahkion päältä. Jouti mennäkin, painava ja malliltaan huono. Nykyään käytän mutta Fiskarsin lumilapiota. Sen kuokkamainen terä soveltuu hyvin lumiluolan kovertamiseen.

Jos ennen retkeä elättelen toiveita lumiluolayöpymisistä, varustaudun omatekoisella kolmimetrisellä lumisondilla.

Talvivaelluksella ei kannata huonoa telttaa kuljettaa. Sen on oltava myrskyn kestävä, matala ja monilla sivunarulla varustettu. Sen pystyttämisen on oltava helppoa myös rukkaset kädessä ja sisä- ja ulkoteltta yht'aikaa. Toisaalta teltan pitäisi olla sen verran tilava, että sisällä voi keitellä.

Telttakiiloina käytän 6 cm leveitä, kaarevaksi prässättyjä alumiinilistoja. Niihin on porattu isoja reikiä kevennykseksi ja estämään liukumista. Kiilat pitävät, kun hanki on tuulen kovettamaa, mutta löysässä lumessa teltan harukset on varmistettava suksilla, sauvoilla, ahkioilla ja lumilapiolla.

Omaan suojaukseen on myrskyn varalta mukana kasvot suojaava silkkinen huppu sekä suojalasit. Vaihtovaatteista löytyy tuulitapitäviä vaatekappaleita, joita voi tarvittaessa lisäillä. Eväpakkauksessa on oltut alumiinipinnoitettu lämpöpeite.

Talvisilla tunturivaelluksillani terästermospullo on aina mukana. Se täytetään kuumalla vedellä aamulla ja mitä vaelluksen aikana tulee vajausta, pyritään aina keittotauoilla täyttämään.

Ruotsissa talvisiin varusteisiin kuuluu myrskysäkki. Tällaisen tuultapitävän, tiiviistä kankaasta valmistetun ison säkin sisällä voi kaksi ihmistä istua suojassa. Suomesta en sellaista ole löytänyt. Aion kehitellä omiin tarkoituksiini sopivan "säkin", kunhan ensin keksin sille jotain muutakin käyttöä kuin hätäsuojana. Myrskyssä sen sisälle mahtuisi kolme henkeä piiriin, jolloin keskellä voi käyttää keitintä. Säkin sisällä sukset pitäisivät sitä vähän koholla ja kaksi ahkiota isojen liepeiden päällä pitäisivät säkin tiiviisti lumessa.

Myrskykokemukseni

Todella kovaan lumimyrskyyn en ole koskaan joutunut. Muutaman kerran olen kylläkin tärisevässä kämpässä ja tempoilevassa teltassa kuunnellut tuulen ulvontaa.

Olen jäänyt kämppään tai telttaan jos on pelättävissä kovan tuulen yltyminen myrskyksi. Ei ole ollut koskaan pakko ehtiä johonkin aikaan tiettyyn paikkaan. Näin siksi, kun suunnittelee reittinsä väljästi, eikä sitten noudata sitäkään.

Aavistuksen lumimyrskystä olen kokenut Karoliinivaelluksella Jämtlannin tuntureilla vuonna 1982. Silloin hiihdimme aukeiden tuntureiden ylitse kohti Sylarnaa. Tuuli oli melkoinen, mittarilla mitattuna tasaisesti 20, mutta puuskissa jopa 30 metriä sekunnissa. Tällainen tuulenpuuska puhaltaa jo miehen kumoon.

Lumimyräkässä näkyväisyys oli huono ja jossain Sylarnan juurella päätimme kaivaa lumikuopat. Mitään hälää ei siinä tilanteessa ollut. Ainoastaan se, että lähin suojaava maastonkohta oli noin kymmenen kilometrin päässä ja päivätaivalta oli jo tarpeeksi takana, vaikutti kaivuupäätökseen.

Kaivoimme kuoppia loivaan rinteeseen suoraan alaspäin. Hangessa oli kovia jääkerroksia. Niiden hakkaamisessa tuli päänsärkyä ja meni lapiot rikki. Mutta kun pintalumi oli tiivistä, niin päätimme tehdä ison lumimajan.

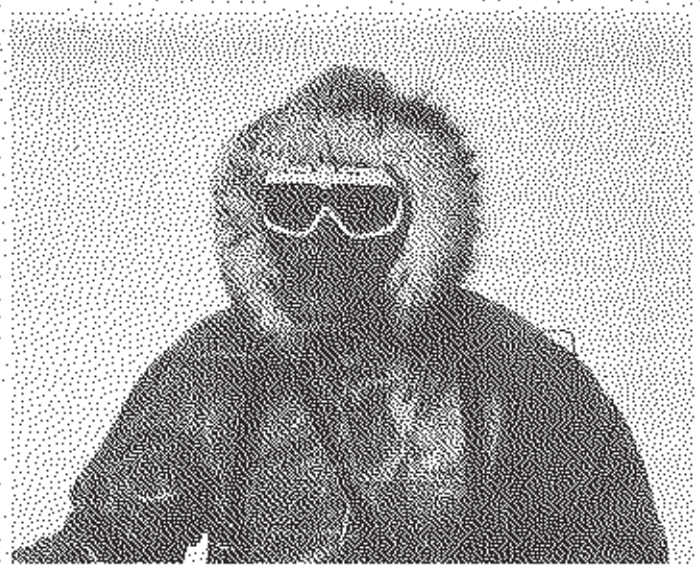
Maja valmistui kolmessa tunnissa ja siitä tuli tilava. Kuusi miestä mahtui mukavasti sen sisälle nukkumaan. Paksut seinät loivat turvallisuuden tunnetta ja vaimensivat ulkona ulvovan tuulen äänet. Kolmella keittimellä valmistimme illalliset. Silloin majan lämpötila nousi sellaiseksi, että oleskelimme siellä paitasillaan.

Aamulla tunturit olivat valkoisia ja taivas sininen. Pieni pakkanen ja tyyni ilma houkuttelivat ulos aamuaskareille.

Karoliinivaelluksella Jämtlannin tuntureilla v.-82 rakensimme kuuden hengen lumimajan melkoisessa lumipyryssä. Lumimajan rakentaminen kestää 2 - 3 tuntia. Se pitäisi tehdä ennen myrskyä, sillä hurjassa tuulessa se on erittäin vaikeata, ehkä mahdotonta. Jos on kiire suojaan, on lumikuopan kaivaminen ja kattaminen lohkareilla nopeampi tapa.

Kuvat ja teksti: **Matti Rekola**

Anorakin hupun turkisreuna on hyvä suoja. Se lämmittää ja estää lumen menemisen sisäpuolelle, mutta on kuitenkin hengittävä. Laskettelijan suojalasit ovat myrskyssä välttämättömät. Pakkasella asua voi vielä täydentää kasvot suojaavalla silkkisellä hupulla.

Rastigaissan rinteellä jäämeren tuuli puhalsi vastaan kovalla voimalla. Tuulen lennättämä lumi oli märkää ja jäätyi vaatteisiin.

Melontavaellus Hetasta Rovaniemelle

Kesäkuun alussa, kun muutaman päivän mukanaolo Suomi-Meloo tapahtumassa oli ohi, alkoi hurja kanoottiseikkailu. Neljä kuoktelaista, Solveig, Veijo, Maija-Leena ja allekirjoittanut matkasi kohti Enontekiötä, tarkoituksella tulla kaksikoilla Ounasjokea myöden Rovaniemelle. Matkaa oli n. 300 km.

Kajakeille oli rakennettu kuljetusteline peräkärryn päälle ja melontaa oli harjoiteltu pitkin kevättä. Lisäksi oli tutkittu karttoja, melontaoppaita ja koskikarttoja. Tytöt vähän hermoilivat, kun selvisi että siellä oli muutama iso koski ja yli 30 pienempää. Putousero on 215 m. Tuttavamme Matti oli lomalla Kemijärvellä ja saapui meitä vastaan Rovaniemelle. Yövyimme Äkäslompolossa ja perjantaina 13.6. klo 14.30 kanoottiretkemme alkoi Ounasjärveltä Hetan Kodan rannasta. Matti lähti autolla kohti Rovaniemeä, jonne hän jätti auton meitä odottamaan.

Varusteet ja ruuat mahtuivat kajakkeihin. Veijon ja Solveigin kajakissa oli jopa tilaa toisellekin teltalle.

Alkumatkassa joki seuraa Pallas-Ounastunturin kansallispuiston itärajaa. Olimme suunnitelleet yöpyvämme toisena yönä Susikyrössä, mutta kun saavuimme Raattamaan, oli vasta puolipäivä, emmekä raaskineet viettää iltapäivää siellä, joten jatkoimme melontaa.

Meillä oli onni matkassa. Ounasjoesta oli vasta edellisellä viikolla lähteneet jäät, joten joessa oli vettä paljon. Ketomellassa tapasimme ensimmäiset kesämökkiläiset, ja he kertoivat että vesi rannassa oli vielä nyt tulvien päättyttyäkin noin 1,5 m normaalia korkeammalla. Se nopeutti kulkua, virta oli vuolasta ja harvoin kajakit raapaisivat kivillä. Toisaalta vuolas virta muutti koskiluokitusta ja vauhtia riitti. II kosket olivatkin tuolloin III koskia. Tyypillistä Ounasjoen koskille ovat pyöreähköt kivet, jotka ovat ylävirran suunnasta vaikeat havaita. Tällainen kivi muodostaa vedestä päälleen ns. lehmänselän ja vaahto jää selän katveeseen. Joen yläosan koskissa on kiviä tasaisesti, eikä selvää ajolinjaa ole havaittavissa. Kiviä on kuitenkin sen verran harvassa, että tarkkaavaisena melojana voit ne väistää.

Onneamme lisäsi ilmasto. Kertaakaan matkan aikana emme saaneet kunnon sadetta. Tuntureilta loistivat suuret sulamattomat lumiläiskät. Päivisin lämpötila jäi alle 15 asteen, joten melontasää oli mitä parahin. Luntakin löytyi varjoisten rantojen puiden katveesta. Ja onnemme huippu! Ei hyttysiä. Ensimmäisenä iltana, kun Lapin helleviikko oli lopuillaan, oli vähän hyttysiä, mutta matkamme alussa,kun ilma viileni, hyttyset katosivat.

Aamuisin herätys leirissä oli klo 7 ja aamutoimien jälkeen pääsimme vesille klo 9 mennessä. Päivämatkat vaihteli 45-70 km päivässä. Päivisin pidimme lounas- ja kahvitauot ja illalla leirissä valmistimme kunnon aterian. Jokivarressa on kyliä sekä pitkiä asumattomia jokitaipaleita ja eräamaata. Reitin alkupuoliskolla oli ihastuttavia telttapaikkoja, loppupuolella niitä oli etsittävä.

Tytöt pelkäsivät alkuun koskenlaskua, mutta ensimmäisten koskien jälkeen kuohuihin tottui ja pelko katosi. Taito kasvoi matkan varrella, niin että meno oli nautittavaa.

Suurimmat kosket Raattaman Köngäs ja Kurkkio laskettiin miesvoimalla. Molkoköngäs mentiin kaikki yhdessä "Rosvoväylää" pitkin. Raattamankoski on lähes 2 km pitkä erittäin voimakkaasti kuohuva koski, jossa putousta 9,6 m. Puksukoski oli mukava 4 km pituinen koski, jossa putousta 15,8 m.

Kittilässä kävimme "maissa" hankkimassa muonatäydennystä. Kittilän jälkeen ennen Kaukosen kylää vierailimme Reidar Särestöniemen taidemuseossa ja ateljeessa. Vierailu oli antoisa kokemus. Olimme edellisenä syksynä poikenneet siellä ruskaretkellä ja sopineet Antun kanssa, että tulemme kesällä sinne kajakeilla. Anttu oli innostunut ja kehoitti meitä jopa leiriytymään alueella. Ikäväksemme ystävämme Anttu oli talvella jättänyt Särestöniemen ja siirtynyt haudan lepoon.

Aina kun saavuimme isojen koskien lähelle, rantauduimme ja tarkistimme ajolinjat rannalta käsin. Tämä varmisti laskun, niin ettei yllätyksiä sattuisi. Mutta kuinka kävikään? Marraskoski aukeni eteemme leveänä ja kuohuvana. Arvioin kosken väärin (emme tarkastaneet sitä etukäteen), eli ajoimme koskeen sisään väärästä paikasta ja kajakkimme kaatui.

Kaaduttuamme uimme kajakin luo ja oikeaoppisesti ajelehdimme sen perästä kiinnipitäen 1,5 km matkan suvantoon ja rantauduimme. Solveig ja Veijo olivat keränneet kajakista pudonneita tavaroita ja keittivät meille lämmikkeeksi keittoa. Vesi oli alle 10 asteista, niin että kylmältä tuntui. Turha kaatuminen, mutta kokemuksena hieno elämys.

Mieleemme ovat painuneet päivä päivältä keltaisemmiksi avautuneet Lapin kullerot, Hossan kylän upeat jokirannat, Ounas- ja Pallastunturien tummat tunturirivistöt ja valoisat kesäyöt.

Kun retki keskiviikkoiltana päättyi Rovaniemelle, tulimme siihen tulokseen, että Ounasjoki on ainakin alkukesästä mahtava melontajoki ja sopii retkimelontaan hyvin. Solveig ja Veijo olivat vasta toista kesää harrastaneet melontaa, mutta uskaltautuivat mukaan ja selvisivät retkestä kiitettävästi. Melontaa harrastavat tunturilatulaiset ja muut melojat, rohkeasti vaan Ounasjoelle seikkailemaan ja saamaan ihania melontakokemuksia.

Juhani Harju

Raattamankoskea laskemassa. © Juhani Harju

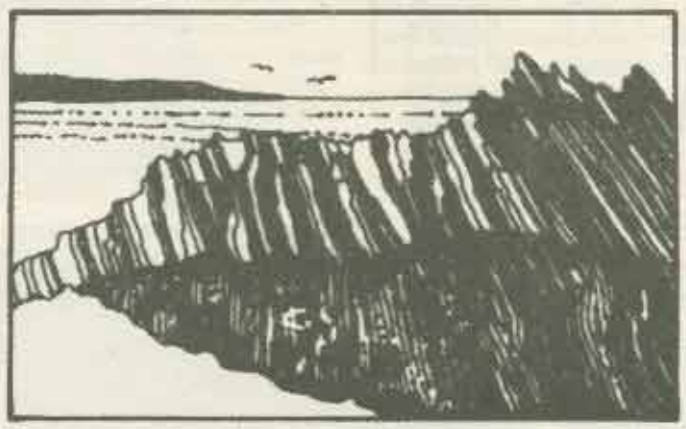
Vinot kivet

Näin kiven,
näin kaks luulin kuun maisemaks.
Ukko ylijumala
leikitteli kivillä
rakenteli linnoja
kasvimaille aitoja.

Väki istuu, juttu kulkee
illan hämy väen syliinsä sulkee.
Kahvi porukalle maistaa
kuu se taivaalla paistaa
Kuu luo siltojaan
matkaajat kertovat muistojaan.
Kun tarina oikein elää
nauru joukossa helää.
Yksi joukosta huokaa,
voi kun sais kalaruokaa!

Terävää särmää,
pyoreää kiveä,
sulassa sovussa
kuin hyvä ystävyys.

Sumu karheat kalliot peitti
kuun maisemaa pitkin kulki
joukkomme reitti.
Hyvin Taavikin tiellä pysyi
vaikka tarkkaavaisuutta
paljon se kysyi.
Huuteli kurveissa huihai!
Tuskin kukaan bussissa nukkui,
jylhät maisemat nuo
mieliimme jäivät
ah, että kokea saimme
nämäkin päivät.

"Merilehmien' kohdalla
saimme,
peikkokallio-runon haimme
kallistuneet kalliot peittivät
mainio peikkoheittiöt
... niitä ei näkyviin saanut
vaikka korva kiinni maassa
olis maannut.

Terveisiä Vuoreijasta
Peikkojen maasta tultiin vasta,
liekö kivet kuusta saatu,
niin erikoinen oli laatu,
selvää ei me niistä saatu.

Mitähän se Luoja ajatteli,
kun kiviä lajitteli.
Kaikki hän asetteli vinoon
järjestellessään kiviä pinoon.
Hurjalta näyttää maisema
kun sitä katselee naisena.

Kaikkialla kiviä, kiviä,
teräväsärmäisiä kuin
jättiläisen hampaita.
Olenko uudella planeetalla?
Enhän voi olla, koska
tulin bussilla.

Aikojen alussa
oli noidat pahoja taikoneet.
Kivet viipaleiksi viskelleet
jonoiksi ripotelleet
repaleisen merenrannan loihtineet.

Ruijan ranta
maan ääri
siellä varmaan muinoin
peikot hääri -
nyt käy kaiken maailman
ulkolaiset - kolhmalaiset.

Kun on hyvän kahvin aika...
sillä laukes kielen taika.
Kyllä taas, on hyvä olla.
Päivä päättyi 3-0...
Tästä taas, on aika jatkaa
Kolhman ihmeellistä matkaa
Erkki huutaa, ota luku
Taavi rattiin eikä nuku.

Kivet riviin on pannut joku
sitä ihmettelemään on tullut
ystävät ja suku.
Vaikea on kulku lampaan, poron
sekä hienohelmun kengänkoron.
Lokki, merimetso sekä haahka
kotonaan on täällä saakka.
Kukat loistollaan huumaa
sää on kylmää vuoroin kaumaa.
Tuulee, sataa, sumu lyö
valoisa on Ruijan yö.

Rannalla Jäämeren suolaisen
nautimme niemellä lokkien
uinumme niityllä kukkien
jatkamme retkeä iloiten.
Jäämeren tyrskyt, lokit valkoiset
ja kukat, kukat oudot ja viehkeät
kokemus unohtumaton...

KOLBMAN RUIJAN MATKAN MAISEMAT VÄLILLÄ VUOREIJA-HAMNINGBERG (40 km) INNOITTIVAT 14 RETKELÄISTÄ RUNOILEMAAN. SÄKEET KOONNUT MARJA LAMMIVAARA. PIIRROS SUVI LAMMIVAARA.

HEIKHAN PÄTKÄT

Aiun Uula

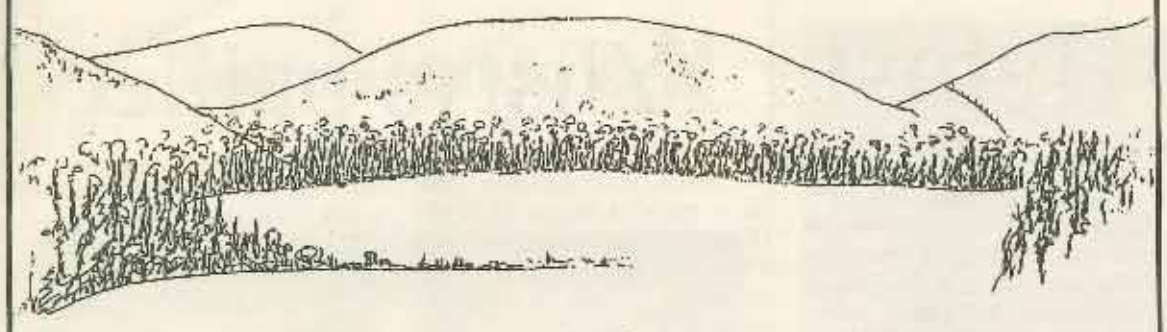
Kanssaihmiset

Sattuipa Aiun Uula kerran poikkeamaan erääseen taloon, jossa oli meneillään herätyskokous. Saarnamies oli kuvaillut värikkäästi taivaan iloja ja helvetin kauhuja. Esityksensä päätteeksi hän kysyi, ketkä kuulijoista halusivat taivaaseen. Kaikki paitsi Uula nostivat kätensä merkiksi halustaan. Katsoen Uulaa saarnamies kysyi nyt, ketkä kuulijoista haluavat helvettiin. Yhtään kättä ei noussut. Hämmentynyt sananselittäjä kysyi viimein suoraan Uulalta:

– Mihinkäs se tämä mies oikein haluaa ?

– Nah, mie killa oon tieten hyästi täällä Sovankyläsä, vastaa Uula hartaasti.

Heikha

Tunturihotelli Vuontispirtti sijaitsee Pallas-Ounastunturin kansallispuiston kauniissa maisemissa, aivan Susikyrön vieressä.

Toivotamme kaikki Tunturilatulaiset tervetulleiksi vieraaksemme.

Esimerkkejä hinnoistamme:

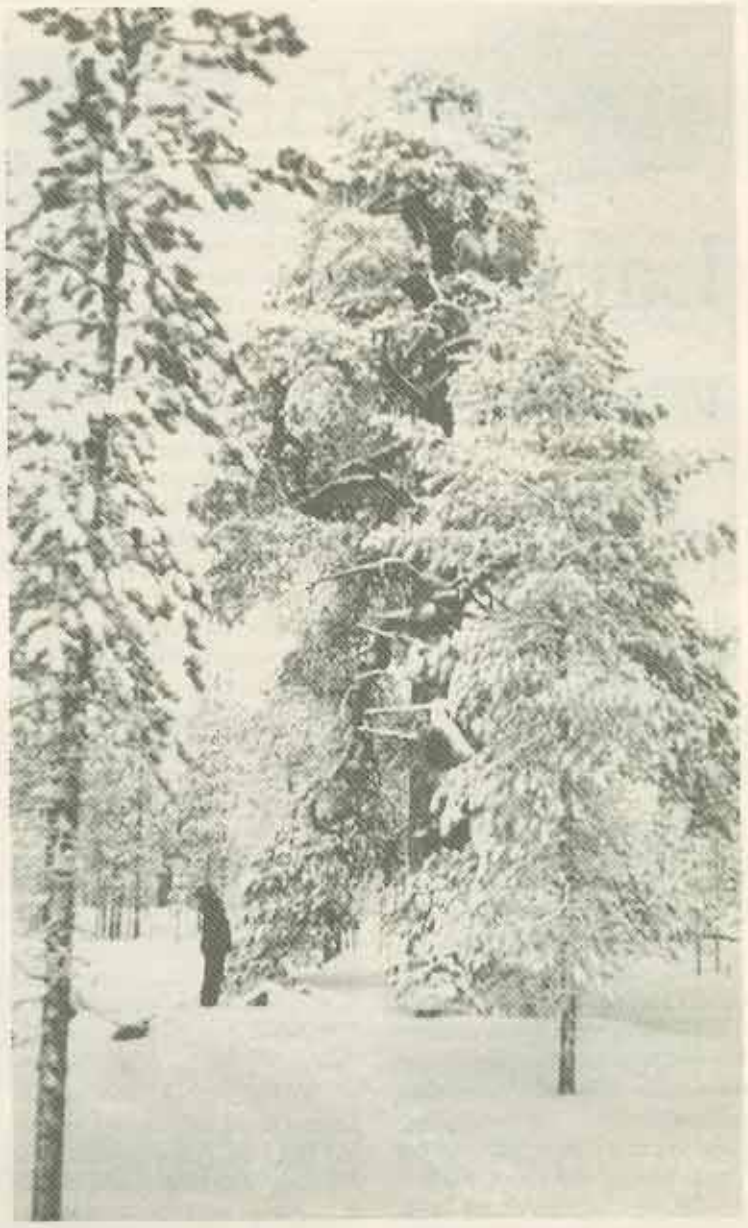
– 1 vko täysihoito 2 hh hotellihuoneessa (aamupala, eväät, päivällinen)	alk. 1.950,-
– runsas aamiainen	30,-
– päivällinen seisovasta pöydästä	65,-
– erilaisia listaruokia	35,- – 95,-

Kyseisistä hinnoista osakasseurakuntiemme jäsenet saavat vielä **5 %** alennuksen.

TERVETULOA TosiLappiin – Enontekiölle – alueelle, jossa korkeuserot ovat Suomen suurimpia.

TUNTURIHOTELLI VUONTISPIRTTI

puh. 016-537 356, fax 016-537 396

Palopään aihki on nähnyt puolentuhatta ajastaikaa.

Käpy-keitin

Suomen Matkailuliiton Abiskon-Kilpisjärven vaelluksella mukana olleella ryhmänjohtajalla Jarkko Setälällä oli käytössään mielenkiintoinen keitinvaihtoehto. Sitä voisi kutsua ekokeittimeksikin.

Tällainen keitin tarvitsee toimiakseen pieniä risuja ja puolentoista voltin pariston. Kuvassa olevan keittimen on itse rakentanut Tampereen Hervannan Huollon eläkkeellä oleva huoltopäällikkö Aarre Rytkönen. Ulkomaisia markkinoilla olevia laitteita on olemassa. Se on kuin ahjo, johon ilma puhalletaan tuulettimella. Tätä pyörittää pieni sähkömoottori. Tarpeen mukaan palotilaan syötetään puuainesta. Se osoittautui kahden viikon aikana eri ruoanvalmistajien käytössä erittäin tehokkaaksi.

Jarkon mukaan laite toimii eri oloissa hyvin. Niin pakkasessa kuin tuulessakin. Tukevuuden suhteen lienee kuitenkin laitteessa kehittelyn varaa. Yksi paristo riittää keskimäärin 50 käyttökertaan. Varaparisto on luonnollisesti oltava retkellä mukana ja paristoja on pidettävä virran saamiseksi esimerkiksi lämpimässä taskussa ruoanvalmistuksen välillä.

Perinteiset sprii- ja kaasukeittimet painavat ja vievät tilaa sprii- ja kaasupulloineen retkeilijän kantamuksessa huomattavasti enemmän kuin tämän tyyppinen laite. Se toimii, kun on vain virtaa, tulitikkuja ja oksanrisua saatavilla. Onkohan tällainen laite luontoa kunnioittavan ja säästävän vaeltajan tulevaisuuden retkikeitin?

Mauri Kanninen

Palopään ikiaihki tarkkaillut Luton vartta jo 500 vuotta

Saariselällä Palopään etelärinteellä lähellä sitä paikkaa, missä Kuukkelilammen ja Vellinsärpimän ladut ja polut yhtyvät, seisoo ikihonka, kaikkien aihkien äiti (Pinus silvestris).

Sen iäksi on opasviittaan merkitty 500 vuotta. Halkaisijaksi on laskettu 1,1 metriä.

Muorin alimmat vänkyrät ovat yhtä paksut kuin etelä-Suomen normaalin tukkipuun runko. Yhdestäkään oksasta ei saisi puolta metriä pitempää laudanpätkää; tunturituulet ovat väännelleet oksiston mielikuvituksellisiin muotoihin. Tuskinpa siihen sirkkelikään pystyisi.

Vuosisatojen saatossa ikiaihki on kokenut tietenkin kaikenlaista. Nuoruudestaan se ei paljon muista, olipahan vain männynjurrikka muiden petäjien joukossa. Sittemmin sen vierestä kilometrien säteellä on kelottunut honka toisensa perään, mutta luonto on säätänyt muorin tehtäväksi pitää vaaran kuve männyssä, mistä tehtävästä se on mallikkaasti suoriutunut. Viimeisestä siemennyksestä on tosin pian 400 vuotta.

Kilpikaarnainen esiliina on vyötärön kohdalta noessa kaukaisena muistona tulenlieskojen ahneesta käpälöinnistä. Sen suhteen sammutti aihkin avuksi tuota pikaa ropissut sadekuuro, eikä pitkäinen ole aiheuttanut aikoihin muutenkaan vahinkoja Palopään hongistossa. Aihki on pässyt läheisen tunturihotellin drinkkilistalle.

Baarimestari ei tosin tiedä, minkä värinen on oikea aihkinkyynel, mutta paukun maussa ei ole moittimista. Silloin tällöin vierähtää kyynel Palopäälläkin aihkin rosoiselle rungolle. Se tapahtuu silloin, kun neulaset aistivat moottorisahan nau'unnan. Näillä seuduilla Urho Kekkosen kansallispuiston kupeessa metsätöiden äänet ovat tosin loitonneet.

Vielä viime talvena sadat hiihtäjät lykkivät aihkin ohi puolensadan metrin päästä tietämättä mitään puuvanhuksesta, mutta alkavan talven lumille sen juurelle osoittava viitta naulattiin ladun varteen. Tunturisusi, osuessasi muorin tyvelle, tee kunniaa ja ota pipo päästä! Se voi paksusti vielä senkin jälkeen, kun itse pusket jo horsmaa. Mänty näet saavuttaa Lapissa 700 vuoden iän.

Toivottavasti!

Markku Tawast

Lapin-matkani

Toivo Immanuel Itkonen syntyi 20.1.1891 Pulkkilassa. Hänen isänsä saatua kirkkoherran viran Inarista, perhe muutti sinne 1899. Alkumatka tehtiin hevos- ja loppumatka porokyydillä. Useampiviikkoisen matkan jälkeen perhe asettui asumaan "Juutualle" eläen varsin köyhänoloisesti – alkuvuosina joulupuunakin oli mänty, koska kuusia ei ollut saatavissa. Muutaman vuoden kuluttua Toivo-poika aloitti koulunkäynnin Oulussa ja se tiesi taas vaivalloisia matkoja koulupaikan ja kodin välillä. Itkosen opiskelu oli niin nopeatempoista, että 1916 hän väitteli tohtoriksi ja 1919 hänet nimitettiin muinaistieteellisen toimikunnan (nykyinen Kansallismuseo) amanuenssiksi päätyen 1935 kansatieteellisen osaston johtajaksi, mistä virasta hän jäi eläkkeelle 1955.

Hänen varsinainen leipätyönsä oli siis "museovirkamiehen" työtä, mutta jo opiskeluaikanaan hän teki ensimmäisen tutkimusmatkan Koltan-Lappiin. Matkojen tarkoitus oli esineistön keruu ja kielen sekä tarinoiden tallentaminen. Itkosen kirjoittamat suurteokset Suomen lappalaiset I-II sekä Koltan- ja Kuolan Lapin sanakirja I-II ovat vertaansa vailla olevia tietoteoksia.

T.I. Itkosen matkoista on julkaistu hänen syntymänsä satavuotismuistoksi LAPINMATKANI-niminen teos. Itkosen matkat ulottuivat paitsi eri puolille Suomen Lappia, myös itärajan taakse kolttien, kildinin- ja turjanlappalaisten pariin. Matkat eivät olleet mitään helppoja eräretkiä, vaan monesti jopa taistelua olemassaolosta. Lukuisilla matkoillaan tekijä tutustui ihmisiin ja sai niissä oloissa tuiki tarpeellisia väärtejä oppaikseen, jotka tasoittivat muukalaisen tietä tuntemattomien ja usein hyvin epäluuloistenkin asujainten luona. Erikoisesti tekijä mainitsee kolttien vieraanvaraisuuden. Yösijasta ja ruoasta ei koskaan maksettu. Kylää lähestyttäessä tuli joskus väkeä juosten vastaan ja se joka ensimmäisenä kohtasi tulijat sai ottaa nämä vieraikseen.

Matkamiehen taitoihin kuului merkittävänä osana myös porolla-ajotaito. Jyrkissä alamäissä ahkiota piti jarruttaa jalalla tai kädellä piirrättäen, muuten poro saattoi jalkojaan suojellakseen loikata takaperin istumaan ajajan syliin.

Kirjan sivuilla kirjoittaja tekee neljä matkaa Koltan-Lappiin, vaeltaa Kuolan niemimaalla, Enontekiöllä, Paatsjoella, Tenolla ja kertoo myös koulumatkoistaan. Kirjassa ei viljellä ulkoisia tehosteita, vaan kerronnan tekee mielenkiintoiseksi kansan parissa tehdyt haastateltujen ihmisten ilmaisut ja heidän elämänsä kuvaukset aina lutikka-armeijoita myöten. Henkilökuvaukset ovat humoristisen osuvia – eräskin mies oli lyhyt tanakka äijä, jolla oli tuuhea punaruskea täysparta ja pienet ovelannäköiset silmät. Vaimo taas on joskus kuvattu pieneksi kurttuiseksi mummoksi.

Kirjassa on mainintoja myös taikauskoisten asujainten pyhistä paikoista, jotka piti ohittaa hiljaa puhumatta ja siivosti, mutta haltijan kunniaksi sai ryypätä vähän viinaa. Kirjassa on runsaasti paikallisten ihmisten esineistä ja asioista käyttämiä nimiä kuten kokalmukset, ranttee, jousisara, vahtuunuotta, huutonimi ym.

Kielitutkimusten yhteydessä sattui joskus hauskojakin väärinkäsityksiä. Kerrankin tekijä Kuolaan 1914 tekemänsä matkan yhteydessä tahtoi käännettäväksi venäjästä koltaksi "Minä kiipeän pihlajaan". Keskustelukumppanina ollut Irinja-muori vastasikin hyvin topakasti: "Et kiipeä, yritäpäs vain" ja selittäen sitten, että "saatatpa kiivetä kotimaassasi", mutta täällä pihlaja on niin hoikka, ettei se kestä kiivetä. Joskus sattui niinkin, että tekijän lukiessa haastattelemilleen ihmisille lapiksi kirjoittamiaan tarinoita, nämä ihmettelivät, että voiko heidän kieltään kirjoittaakin.

Kirjan runsas musta-valkokuvitus, joista osa on myös suurteoksessa Suomen lappalaiset I-II, antaa selvän kuvan tämän vuosisadan alun lappalaisten elämästä, joka perustui lähes kokonaan luontaiselinkeinojen – poronhoidon, kalastuksen ja metsästyksen – harjoittamiseen.

Kirja on erinomainen Lapin retkeilijän tietoteos ja elävän kerrontansa vuoksi mielenkiintoinen luettava.

Kyösti Lamminjoki

Ylistys puille

Suomi on metsien maa. Puista ja metsistä kertoo PUIDEN KANSA -kirja, joka on omistettu "ihmiselle, jotka rakastavat puita ja metsiä". Kirja on toteutettu mielenkiintoisesti, joidenkin mielestä ehkä epäloogisesti, toisten mielestä taiteellisesti. Tekstin ja runsaiden kuvien pääpaino on metsissä ja puita ympäröivässä hengessä.

Kirja on tekijöiden kuvaus matkasta metsien ja puiden pariin sekä siihen perinteeseen, mikä liittyy paikallisiin tapoihin ja uskomuksiin. Aikoinaan puihin on kaivettu vainajien nimet, niistä on valutettu tervaa ja eräät puut ovat pyhiä. Kirjan myötä selviää, että karsikko tarkoittaa puuta, johon on veistetty päivämääriä vietäessä vainajaa kirkkomaahan. Myöhemmin nämä puut ovat antaneet paikoille nimen, kuten Karsikkokangas.

Uhripuut ja muistolehdot ovat askarruttaneet niin kuninkaita kuin pappeja. Välillä on kansaa suosittu, mutta useimmiten uhripaikat on hävitetty ja nopeimin pyhät lehdot katosivat Länsi-Suomesta. Kirjassa on ansiokkaasti kuvattu myös karjalaisia ja virolaisia uhripuita ja pyhiä paikkoja.

Metsät ja tarinat muuttuvat. Monet vanhat paikat ovat tehometsätalouden aikana muuttuneet rajusti ja suuret erämaat ovat katoamassa. Erämetsien myötä katoaa myös se sielu, joka kaipaa niiden rauhaa. Retkeilijäkin etsii alkuperäistä luontoa ja tämä kirja voi virvoittaa tunturilatulaiset myös Karjalan ja Viron erämaihin, joista löytyy perinteiden lisäksi myös susia ja karhuja.

Kirjassa kerrotaan karhusta, jonka moninaiset nimitykset ovat antaneet aiheen monille paikannimille, kuten Odensaari, Karhusuo ja jopa Kouvola, joka tarkoittaa tekijöiden mukaan "isoisän kotia". Vironkielessä sana kouv tarkoittaa myös esi-isää tai isää/isoisää. Kolttien väitetään säilyttävän perimätietoa, joiden mukaan he polveutuisivat tytöstä, joka vietti talven karhun pesässä.

Itseäni viehättivät kuvat, joissa samaan puuhun oli kiinnitetty useita linnunpönttöjä ikäänkuin rivitaloalueeksi. Samoin isojen, usein jonkun muistoksi nimettyjen, puiden kuvat, johin liittyy joku tarina. Kirjan kokoaminen on vienyt tekijät moniin paikkoihin ja keskusteluihin. Kirjaprojektiin liittyvät myös valokuvanäyttely, runoantologia ja Polku- ja juurille -opetusaineisto.

Kirjan 224 sivua antavat monipuolisen kuvan metsistä ja puista. Tekijät, Ritva Kovalainen ja Sanni Seppo, ovat koonneet monia tietoja kuvien kera kansiin, jota voi lämpimästi suositella metsäläisille eli suomalaisille. Englanninkielinen yhteenveto ja kuvatekstit tekisivät siitä oivan lahjakirjan myös ulkolaisille. Kustantajat Kustannus Pohjoinen ja Perferia Publications ovat tehneet kulttuuriteon julkaistessaan tämän ylistyskirjan metsän puista.

Antti Karlin

POROJÄRVEN KIRKKO

Kerran kesäkuun alkupuolella poikkesimme vaelluskaverini kanssa yöksi Porojärven vanhalle kämpälle, sille joka on nykyään merkitty karttaan Jogasjärven kämpäksi. Kämppä on vanhastaan tiedetty kummituskämpäksi, jossa Heikin Antti ja Toskalinäijä tapaavat haamuilla. Itselläni ei kuitenkaan ole ollut kunniaa tutustua näihin seudun kuuluisiin alkuperäisasukkeihin, joista Asko Kaikusalo värikkäästi kertoilee kirjassaan "Tarujen tunturit".

Nukuimme siis rauhallisen yön tuossa viihtyisässä pikkukämpässä. Itseasiassa nukuimme niin hyvin että heräsimme vasta aamumyöhäisellä kun kämppään tulla rymysi kaksi nuorta viluista ihmistä. Tulijat olivat Hannu ja Helena Espoosta, nyt ensi kertaa Yliperän maisemissa. Hannu oli yltä päältä märkä ja tärisi kylmästä. Nuoret olivat lähteneet edellispäivänä Somaksen kämpältä tarkoituksenaan yöpyä Tenomuotkalla. Vesi oli kuitenkin näin varhain kesällä oletettua korkeammalla. Virran vuolauden takia he eivät uskaltaneet ylittää vesistöä karttaan merkitystä kahluupaikasta, vaan olivat siirtyneet ylävirtaan Porovuomaan, Reikämaan kohdalle. Siitä oli sitten yritetty ylitystä. Tällöin oli kuitenkin noussut äkisti sakea sumu, niin että he hädin tuskin pääsivät kahlaamaan saaren puolelle. Sieltä pois pääsy joen eteläpuolelle sumussa korkean veden aikana osoittautui uhkarohkeaksi, joten he päättivät yöpyä teltassa saaren keskiosassa. Varhain aamulla, sumun hälvettyä he sitten räpiköivät joen yli. Siinä oli Hannun jalka liivennyt niljakkaalta kiveltä ja poika kastunut läpikotaisin.

Nuorten kuivaillessa kamppeitaan olimme saaneet aamutoimemme tehdyksi ja olimme juuri valmistautumassa lähtöön, kun kuulin takaani hennon äänen kysyvän arasti.

– Tiedätkö missä täällä on lähin kirkko ?

– Kirkkoonko sitä nuoripari nyt, sunnuntaikin oli jo eilen, heitin vastaan kysymyksen laadun yllättämänä.

Helena vilkaisi hämillään Hannua, joka puolestaan yritti olla kuin ei olisi lainkaan kuullut ystävänsä äsken tekemää kysymystä.

– Ei me kirkkoon, mutta kun me herättiin viime yönä kirkonkellojen soittoon, ne kuuluivat aivan selvästi, sanoi Helena yrittäen saada äänensä vakuuttavaksi.

– Taitaa lähin kirkko olla Norjan puolella Kautokeinossa, koetin arvuutella. Sinne lienee linnuntietäkin matkaa kuutisen peninkulmaa. Uni taisi tehdä kepposen teille, naurahdin.

Hannu tuli nyt Helenan tueksi, ja he ryhtyivät yhteistuumin selittämään viime yöllistä kokemustaan. Päätettyään ettelvät ylittäisi vuolasta virtaa sumussa ja väsyneinä, he olivat pystyttäneet teltan saaren keskiosaan, erään suuren kiviröykkiön vierelle. Syötyään paneutuivat nukkumaan ja väsyneitä kun olivat, nukahtivat miltei heti. Helena heräsi kuitenkin johonkin aikaan yöstä outoon ääneen. Se kuulosti aivan kirkonkellolta. Ääni kuului selvästi, siitä ei voinut erehtyä. Asiasta varmistuttuaan hän herätti Hannun, joka unenpöpperöisenä tuhahteli jotain siihen suuntaan, että kuulo ja luulo ovat kaksi eri asiaa, naisen hömpötystä koko juttu. Lopulta Hannunkin oli tunnustettava, että jotain kuului ja kirkonkellolta se kyllä vaikutti.

Yhdessä he ryömivät ulos teltasta. Sumu oli entistäkin sakeampaa. Ääni kuului edelleen selvästi, mutta sen suuntaa oli mahdotonta määritellä. Se tuli epämääräisestä suunnasta kuin stereotestin väärävaiheinen ääni, kuten Hannu asian ilmaisi. Sumun verhoamat puut ja pensaat korostivat äänen luomaa epätodellista tunnelmaa. Hämärä loi vaikutelman harmaiden hahmojen häilymisestä sumun seassa, ja hetkittäin he olivat kuulevinaan ympäriltään hiljaista puheensorinaa ja kuiskетta. Sitten kellojen äänet hiljalleen vaimenivat kuulumattomiin. Eikä niitä sinä yönä sitten enää kuulunutkaan. Koko tapahtuma oli kestänyt vain muutaman hetken, miten pitkään, siitä heillä ei ollut kuitenkaan tarkkaa mielikuvaa.

Asiasta oli käyty vielä teltassa vilkas keskustelu, jossa Hannu tekniikan miehenä oli yrittänyt todistaa, ettei mistään yliluonnollisesta ollut suinkaan kysymys. Ääniaallot olivat hänen mukaansa heijastuneet jostain ilmakehän inversiokerroksesta, ilmiö oli siis eräänlainen akustinen kangastus. Eikä siinä auttanut Helenan ihmettely, että minkä ihmeen takia joku suntio kutsuisi seurakuntaansa koolle yöllä. Nuoret olivat yrittäneet vielä nukkua, mutta äskeinen kokemus oli karistanut unet silmistä. He nousivat, ruokailivat, kokosivat kamppeensa ja sumun hälvettyä ylittivät virran. Ja lopun minä jo tiesinkin.

Tarinan kuultuani en naureskellut enää. Pariskunnan yöpymispaikan kivijärkäleet tiesin kertoa seidaksi, jota kutsutaan Porojärven kirkoksi. Komea seita se onkin, kymmenisen metriä pitkä ja korkeutta noin viisi metriä, torni ja kaikki. Katollansa tapaa olla muhkea piekanan pesä ja sisuksista löytyy vielä nykyäänkin metallinen laatikko johon on aikoinaan asetettu hyvän kalaonnen toivossa kolikoita lahjaksi seidalle. Lienevät maanalaiset pyrkineet pitämään tuolloin yöllä pakanallisia kirkonmenojaan, sillä sellaisten on Porojärven seurakunta.

Hannun ei olisi kuitenkaan pitänyt maahisten mahtia vähätellä, sillä se kostautui oitis koskessa kahlatessa. Pienen leikin varjolla Hannu myönsikin, että kaatuessaan oli hetkisen tuntunut siltä kuin joku olisi tarttunut nilkasta kiinni ja vetänyt hänet kumolleen koskeen.

Juttelimme vielä hetkisen pariskunnan kanssa kunnes hyvästelimme heidät ja suuntasimme kohti Raittijärven kylää. Kulkiessamme keskustelimme vielä pitkään kuulemastamme ihmetellen, miksi tuollaiset kokemukset sattuvat aina vain toisille, olisipa mahtavaa päästä itse joskus kokemaan jotain vastaavaa.

Näin kertoili **Heikha.**

TOIMINTAMUISTIO

1998

28.1.-9.2.	Suomen Ladun 60-vuotisjuhliin liittyvä näyttely Helsingin Rautatieasemalla "Retkeily eilen – Retkeily tänään" (ns. akvaario")
21.-23.3.	Tsietsa järjestää Tunturiladun ensimmäiset kevätpäivät sekä kevätkokouksen Hussolan marjatilalla (ks. ilmoitus s..15)
23.-29.3.	Tsietsan kerhoviikko Sysikyrössä
18.-25.4.	Login kerhoviikko Susikyrössä
22.-24.4.	Erämelonnan SM-kilpailu, Karvianjoen vesistö
16.5.	Luontoretki Kustavin saaristoon
6.-13.6.	Suomi Meloo-kanoottiviesti, Kiuruvesi-Kouvola
26.-28.6.	Suomen Ladun leiripäivät, Seinäjoki
14.-16.8.	Kesäpäivät Login isännöimänä
20.-23.8.	Erävaelluksen SM-kilpailut, Muonio
29.8.-5.9.	Ovtsin kerhoviikko Susi-Kiisalla
5.-12.9.	Njealljen kerhoviikko Susi-Kiisalla
5.-12.9.	Kuovzan kerhoviikko Susi-Talaksella
12.-19.9.	Login kerhoviikko Susi-Kiisalla
12.-19.9.	Vihttan kerhoviikko Susi-Talaksella
2.-4.10.	Okta isännöi susiaiset ja syyskokouksen Ristijärven Saukkovaaralla

KAUPPA AVOINNA

Niin arkena kuin sunnuntaina

Tilaukset puh. 014-610406, tai
os. Tertti Hokkanen Keskussair.tie 15 B 13 40600 JKL

Niin kerhoihin kuulumattomat kuin kuuluvatkin jäsenet, ottakaa yhteys allaolevien TL:n myyntitarvikkeiden tilausasioissa. Toimitus tapahtuu postitse tai sopimuksenmmukaisesti. Toimituskulut lisätään laskuun. Tavaraa annetaan myös myyntitiliin.

Myyntiartikkeli	á hinta	Viitenro
Jäsenmerkki	10,-	123
Pinssi	10,-	136
Postikortit = kämpät 3 eril.	1,-	123
Eräretkeilyn perusteet	70,-	152
Balggis-polku	10,-	165
Juhlakuksa	70,-	204
Susimerkki	30,-	123
Susimerkki nauhalla (susimerkit vain susille)	40,-	123
Kämppien avain	500,-	107

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi (2) vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avainanomus on tehtävä TL:n johtokunnalle. Toimitus tapahtuu postiennakkona, karttojen, kämppäkorttien, käyttö- ja järjestyssääntöjen kera. Anomuskaavakkeita saa allekirjoittaneelta ja sihteeri Marita Maulalta.

HIEMAN VIELÄ MAKSUASIOITA

Tunturiladun pankkitili on PSP 800015-135331 ja tälle tilille makseraan kaikki Tunturilatua koskevat maksut, myös uusien jäsenien jäsenmaksut tarpeellisin tiedoin (mm. osoite välttämämätön) paitsi ns. "vanhat jäsenet" maksavat aina jäsenmaksunsa PSP:n jäsenmaksujen keräilytilille/TL, joka on jäsenmaksukortissa viitenumeroineen. Uudet jäsenet eivät voi maksaa tälle tilille.

KÄMPPIEN = KIINTEISTÖJEN KÄYTTÖMAKSUT

Näitä maksuja suorittaessa on toivottavaa käyttää kämppien viitenumeroita. Tällöin ei tarvitse laittaa muita merkintöjä esim. kämpän nimeä. Viitteellinen maksusuoritus on paljon halvempi pankkikuluilta ja näin säästö on vuodessa huomattava pankkikuluissa. Kämpillä on edelleen rahalippaat, joihin voi suorittaa myös johtokunnan esittämän minimimaksun 20,-/vrk/hlö.

Kämppien viitenumerot ovat:		
	Susikyrö	505
	Susi-Talas	602
	Susi-Kiisa	709

Soitelkaa!

Hyvää talven jatkoa kaikille! **Tertti Hokkanen**

KOKOUS-KUTSU

TUNTURILATU ry:n kevätkokous

pidetään lauantaina 21.03.1998 alkaen kello 12.00 Karttulassa Marjakartano Hussolassa.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 7 §:n kevätkokoukselle määräämät asiat.

TERVETULOA
JOHTOKUNTA
Kokouskahvit kello 11.00

LOGI 20 v.

19.02.1997 klo 18.30
SYNTTÄRIJUHLA
MAARIAN PAPPILASSA
omana jäsentilaisuutena.

15.08.1998 juhlitaan
LOGIN 20 v-taipalcen
merkeissä RYMÄTTYLÄN KUNSTENNIEMESSÄ TL:n kesäpäivien yhteydessä.

Emme ole vaatimattomia!

Lahjaideana:

– Kartuta pankkitiliämme Merita 220518-41730, Viitekoodi: 110 Kaikkien lahjoittajien nimet jäävät ikiajoiksi mainion viosijulkaisumme LOGIN TARINOIDEN onnittelusivuille.

TL:n kesäpäivien ohjelmailmoitus tulee lehteen 2/98.

TUNTURI-LADUN KESÄPÄIVÄT

Rymättylässä 14-16.08.1998

TURUN SEURAKUNTIEN KUNSTENNIEMEN LEIRIKESKUKSESSA. Kesäpäivien yhteydessä vietetään LOGIN 20 v.juhlaa!

Tarkemmat tiedot 2/98 Tunturilatu -lehdessä.

KEVÄT-HANGILLE LAPPIIN JA VAELTAMAAN VIIKOKSI

LOGIN KÄMPPÄVIIKKO SUSIKYRÖSSÄ 18.-25.04.98. Lähtö 17.04.98 ja paluu 26.04.98. Mennään bussilla reittiä Turku-Tampere-Jyväskylä-Susikyrö. Totuttuun tapaan mukaan pääsee myös reitin varrelta. Matkan hinta 700 mk/henk. Tiedustelut ja ilmoittautumiset viim. 15.03.98 Christer Forsberg p.02-4322734 tai 040-5222994.

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja: Kyösti Lamminjoki

Toimitussihteeri: Antti Karlin, Sundholmantie 194, 23500 Uusikaupunki pk. 02-8414 418, email: antti.karlin@utu.fi

Julkaisutoimikunta: Kyösti Lamminjoki, Hannu Hiltunen, Juhana Häme, Marita Maula, Matti Rekola ja Antti Karlin (pj.)

Sivunvalmistus: Ilmos Ky, Uusikaupunki

Painopaikka: Salon Lehtitehdas, Salo

TUNTURILADUN I KEVÄTPÄIVÄT JA KEVÄTKOKOUS

Karttulassa Marjakartano Hussolassa 21. - 22.3.1998

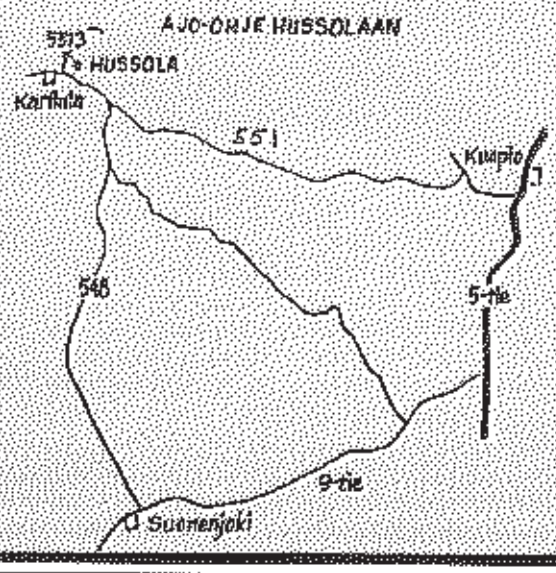
Ilmoittautumiset huone- ja ruokailuvaraukset 8.3.1998 mennessä: ensisijaisesti Liisa Kostamoinen, Hiihtäjäntie 6 C 28, 70200 Kuopio puh. 017-282 6305
Eero Lammi, Kotavedenkatu 20 as 4, 70800 Kuopio puh. 017-363 4241 ja 040-5454 288
OSALLISTUMISMAKSU: 40 mk, sisältää telttapaikan.
MAJOITTUMINEN: Vuodepaikkoja 40 hengelle: 3- 6 hengen huoneissa, pedatut kerrossängyt. Vuodepaikkoja 9 hengelle: 4 ja 5 hengen huoneet/kerrossängyt (omat makuupussit)
Lisäksi kaikille lattia- ja telttamajoitus omin varustein.
HINNAT: huoneissa 140 mk/vrk/henkilö (sis. aamupalan)
huoneissa 80 mk/vrk/henkilö (sis. aamupalan)
lattiapaikka 50 mk/vrk/henkilö (sis. aamupalan)
aamupala 30 mk seisovasta pöydästä
keittolounas 45 mk seisovasta pöydästä sis. leivät, ruokajuomat ja kahvin
päivällinen 60 mk seisovasta pöydästä sis. leivät, ruokajuomat ja kahvin
iltapala 25 mk kahvia ja pikkusuolasta
sauna 10 mk henkilö

OHJELMA

pe 20.3.	Ilmoittautuminen	klo 18.00 alkaen
la 21.3.	Aamupala	klo 8-10
	Avajaiset	klo 10.30
	Kokouskahvit	klo 11-12
	TL:n kevätkokous	klo 12 - 14
	Luontolatu avoinna	klo 14 alkaen
	Päivällinen	klo 16 - 19
	Saunat	klo 16 - 19
	Illanvietto	klo 19 - 23
	mm. kerhojen välinen joukkuekilpailu (2-3 hengen joukkueet)	
	Iltapalamahdollisuus	
	Yölaulajaiset kodassa klo 22 -01	
	Arvi Heiskasen ja Aarne Pasasen tahdissa	
su 22.3.	Aamupala	klo 8 - 9
	Aamun avaus	klo 9
	Ulkoilunatapahtuma	
	Liikuntatietoisku	klo 9.45 - 10.30
	Luontolatu auki	klo 10 saakka
	Luontoladun palkintojenjako	klo 10.30
	Lounas	klo 11
	Viirin lasku	klo 12

TERVETULOA **Tunturikerho Tsietsa**

AJO-OHJE HUSSOLAAN

Oma tupa, oma lupa

OVTSILAISTEN HARISTUPA VALMIS

Nyt se sitten on valmis! Laukaan kunnassa Valkolan kylän perukoilla on kangasmaan sylissä kirkasvetinen Pikku-Harinenjärvi. Sen rannan korkeiden havupuiden suojaan maastoutuvat komea hirsitupa ja sauna sekä pihapiirin reunamille jo aikaisemmin noussut kota. Matkaa Hirvasmäen tieltä ei ole kuin jokunen sata metri, mutta tien kulkija ei aavista mitä jäkälämaita seurailevan kapean polun päässä eteen aukeaa.

Lokakuisena lauantaina 11. 10.1997 vietimme Haristuvallamme lämmintunnelmaista tupaantuliaisjuhlaa. Ovtsilaisten iloinen 58 hengen joukko eli lähes puolet Ovtsin jäsenistä oli todistamassa kun Laukaan kirkkoherra Timo Vuojus, jonka olemme ominect omaksi papiksemme, siunasi tupamme käyttöön. Holopaisen Sinikan johdattelemina kerhomme entiset puheenjohtajat muistelivat vielä kertaalleen kämppähankkeen pitkiä ja monimutkaisia vaiheita 80-luvun alusta tähän ikimuistettavaan päivään.

Toposen vuokratorppa Uuraisten Kangashäkissä oli kerhomme käytössä muutaman vuoden (mm. Susiaisten näyttämönä syksyllä 1989). Sinä aikana ryhdyimme oikein tosissamme oman tuvan rakennuspuuhiin, kun saimme pystystä kaadetut hirret edullisesti talkoopalkalla ja jäsenemme Vuolle-Apialan Risto laati rakennuspiirustukset. Paikan löytäminen olikin tosi ongelmallinen juttu ensimmäisen suunnitelman rauettua tyhjiin ja toisenkin takuttua pahemman kerran. Mutta sitten Jyväskylän kaupungin rakennusviraston kanssa käytyjen pitkällisten neuvottelujen jälkeen kaupunki luovutti meille kaksi vuotta sitten metsätontin entisen Riikolan tilan mailta ja saimme solmituksi (27.9.1995) siihen pitkäaikaisen vuokrasopimuksen.

Alkoi ahkera talkooaika. Ensin pohjustustyöt ja kodan rakentaminen tukikohdaksi. Sitten rakennuskehikko purettiin Toposen pihasta ja hirret rahdattiin Hariselle. Kuin muurahaiset ovtsilaiset häärivät joka lauantai ja väliin viikollakin rakennuspuuhissa. Tuhansia tunteja porukka ahersi. Erityisesti Lauri Kuukkanen ja Aku Kärkkinen johtivat tiet ja kantoivat raskaimman taakan oman tuvan aikaansaamisessa. Tulos on hyvä ja työn jälki ihailtavaa! Puhtaana hohtelevat hirret, liuskekivitakka, lämpöä hohkava puuhella, Lassin veistämät pitkät pirtinpöydät ja penkit. Kaikki viimeisen päälle kaunista.

Nyt saatoimme lunastaa Tunturiladun 50-vuotisjuhlassa ennakoidun lahjalupauksen. Meidän Kösä, Kyösti Lamminjoki, joka toi pääjärjestön tervehdyksen juhlaamme, vastaanotti Haristuvan avaimen (ja on jo käyttänytkin sitä heti seuraavalla viikolla). Juhlamme ohjelmassa oli laulun ja kerhomme nuoriin kuuluvan Kirsi Pitkahon soittaman hanurimusiikin ohella sydämellisiä puheita ja saimme kaiken ohella hyviä ja tarpeellisia tuliaisia tulevaisia tarpeita varten. Vielä sattui niin somasti, että puheenjohtajamme Laurin syntymäpäivä osui yksiin muun juhlimisen kanssa, joten hän sai meidän kaikkien lämpimät kiitokset, onnentoivotukset ja kämppäsukat.

Ovtsin toimekas emäntätiimi oli keitellyt juhlakahvit ja paistanut maistuvat piirakat ja loihtinut niin upeat täytekakut, että tuskin sanotuksi saa. Niiden muoto noudatteli tuvan, saunan ja kodan hahmoa. Tarjoilun ylenpalttisen herkulliset ja runsaat eväät olivat pian hävinneet parempiin suihin. Iloisen puheensorinan ja tiiviin tunnelman – meitä kun oli tuvan täydeltä – nostattama lämpö kohoili uuden kodikkaan tuvan kattoa kohti. Ja meillä kaikilla oli niin mukavaa...

Ja kaikkihan olemme tietysti samaa mieltä kuin Laukaa-Konnevesi-lehden nuori toimittaja Asta Kantola, joka teki lehteensä jutun juhlistamme: "Lapinkävijöiden tuvassa leijuu kämppätontun henki"! Joulun lähestyessä se aina vain vahvistui ja hivelee meitä erityisesti maanmainion saunan – myös jo ahkeraan käyttöön otetun – lauteilla ja kirpaisee Harisen kirkkaassa avannossa pulahtavia. Tyytyväisten ovtsilaisten tunnelmia tulkiten

Teksti ja kuvat: **Ritvis**

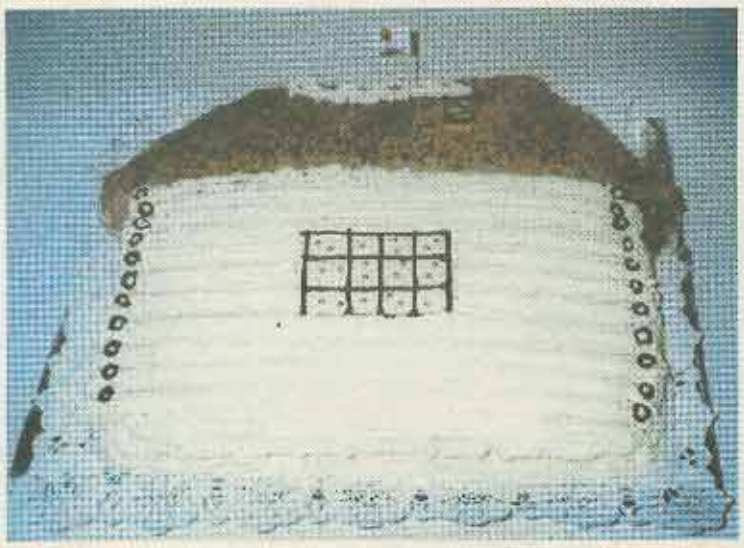
Ovtsin puheenjohtajat Lauri Kuukkanen, Sakari Jarva, Risto Åhlgren, Arvo Anivuo ja Anna-Liisa Hietala muistelevat rakennushankkeen monia ongelmia.

Meidän Kösä, Kyösti Lamminjoki, joka toi pääjärjestön tervehdyksen juhlaamme, vastaanotti Haristuvan avaimen.

Puheita kuuntelemassa ylhäällä Åhlgrenin lapset, alhaalla vasemmalta Sirkka Kärkkäinen, Lahja Hirvonen, Seija Andersin ja Leila Anivuo. Takana lasten isä Risto Åhlgren.

Uuden tuvan juhlakakku oli upea! Kuva Maija Kortemäki.